

ΟΔΗΓΟΣ

ΔΩΡΕΑΝ

3ο Τεύχος

© LMU München

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΕΣ
ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ
ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

 doryforos@email.de

 www.doryforos.org

- Μεταφορά της σορού στην Ελλάδα
- Επιστημονικό προσωπικό ειδικά καταρτισμένο
- Επικοινωνία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες, διευθέτηση εγγράφων και μεταφράσεις πιστοποιητικών
- Οργάνωση Κηδειών και χαιρετισμών

Εγγυόμαστε:

- Προσιτές τιμές - ειδικά για εσάς
- Υψηλά standards - άριστη ποιότητα
- Συνέπεια, υπευθυνότητα και επαγγελματισμό

- Überführung des Leichnams nach Griechenland
- Wissenschaftlich qualifiziertes Personal
- Kontakt mit den zuständigen Behörden, Erledigung der Formalitäten und Übersetzung der Bescheinigungen
- Organisation von Bestattungen und Trauerfeiern

Wir garantieren:

- Erschwingliche Preise – speziell für Sie
- Hohe Standards – ausgezeichnete Qualität
- Konsequenz, Verantwortung und Professionalität

*«Στο δύσκολο μονοπάτι του αποχαιρετισμού,
είμαστε ο άνθρωπός σας
και στεκόμαστε μαζί σας, δίπλα σας»*

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟ
ΜΕΛΟΣ ΤΩΝ FIAT IFTA

📍 Albert-Roßhaupter-Str.78 München 81369 | 📞 +49 (0) 89 500 777 00 | 📠 +49 (0) 89 500 777 01

📍 MÜNCHEN +49 15 14 13 000 13 | 📍 STUTTGART +49 15 14 13 000 16 | 📍 DÜSSELDORF +49 17 62 40 961 34
📍 FRANKFURT +49 15 16 60 224 21 | 📍 BERLIN +49 15 14 13 007 07

🌐 www.alphaomega.de.com | ✉ information.alphaomega@gmail.com

Το γραφείο μας λειτουργεί **24** ώρες το 24ωρο
και **365** ημέρες το χρόνο.

Unser Büro ist **24** Stunden am Tag,
365 Tage im Jahr besetzt.

Αγαπητοί φίλοι,

Το 3ο τεύχος του ΟΔΗΓΟΥ με χρήσιμες πληροφορίες για τους Έλληνες στη Γερμανία αφορά τις «ΣΠΟΥΔΕΣ στη Γερμανία» και δίνει τις βασικές πληροφορίες και δυνατότητες σπουδών στους Έλληνες που ζουν στην Γερμανία (φοιτούν σε ελληνικά σχολεία) αλλά και Έλληνες που ζουν στην Ελλάδα και έχουν σκοπό να σπουδάσουν στην ΟΔΓ.

Αναφορά γίνεται επίσης, σε κύρια στοιχεία που αφορούν την επαγγελματική εκπαίδευση.

Η ακρίβεια των στοιχείων είναι σε συνάρτηση με την ημερομηνία συλλογής τους ως την ημέρα της έκδοσης τους, δηλαδή το Νοέμβριο του 2017 και για τυχόν αλλαγές μετά από αυτή, ο Δορυφόρος δεν φέρει ευθύνη.

Οι πληροφορίες που δημοσιεύουμε είναι κυρίως από την DAAD (Deutscher Akademischer Austauschdienst / Γερμανική Υπηρεσία Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών), που είναι η επίσημη δημόσια υπηρεσία που εκπροσωπεί τα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και τους φοιτητικούς συλλόγους της Γερμανίας στο εξωτερικό. Η SAAD λειτουργεί ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός πολιτιστικής και επιστημονικής εξωτερικής πολιτικής με στόχο τις ανταλλαγές φοιτητών και επιστημόνων σε διεθνές επίπεδο. Για τα φορολογικά και οικονομικά θέματα στοιχεία συλλέχθηκαν από:

Την Γερμανική Εφορία
Την Ομοσπονδία Ασφαλιστικών Φορέων Υγιεινής
Την Bundesagentur für Arbeit
Το Ομοσπονδιακό Ινστιτούτο για Επαγγελματική Εκπαίδευση - Πύλη
«Αναγνώριση στη Γερμανία»

Επιμέλεια κειμένων: ΔΟΡΥΦΟΡΟΣ

Στο έλεγχο των κειμένων (στοιχείων) συμμετείχαν οι: Κατερίνα Βαρελά, καθ. Αθανάσιος Βλέτσης (LMU), Αριστείδης Παπαδημητρίου (LMU)
Πηγή φωτογραφίας εξωφύλλου „LMU“ München. Στο σημείο αυτό θέλουμε να ευχαριστήσουμε και τον Άρη Παπαδημητρίου για την άμεση βοήθεια και στο θέμα αυτό.

Σχεδιασμός εξωφύλλου, λογότυπου και γραφιστικά του «ΟΔΗΓΟΥ»:
ES smart graphic design, Ευστρατία Σουιτομές (info@es-sgd.com, www.es-sgd.com)

Ευχαριστώ θερμά κι όλους εσάς που αγκαλιάσατε τις προσπάθειες μας

Με εκτίμηση

Κώστας Τάσης
Υπεύθυνος έκδοσης

Νοέμβριος 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Γιατί να επιλέξει κάποιος σπουδές στη Γερμανία;
- Οι Ακαδημίες/Πανεπιστήμια Καλών Τεχνών, Μουσικής και Κινηματογράφου
- Εισαγωγή σε Πανεπιστήμια

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΕ ΜΙΑ ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ

- Ειδικές κατηγορίες αποφοίτων:
- Απόφοιτοι Επαγγελματικού Λυκείου
- ΤΡΟΠΟΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ
- Δίδακτρα
- Μηνιαίο κόστος ζωής
- Αναζήτηση κατοικίας
- Διατροφή κατά τη διάρκεια των σπουδών
- Εργασία κατά τη διάρκεια των σπουδών;

Εφορία και φοιτητές

- Τι εκπίπτει του φόρου
- Σημαντικές διευκρινήσεις:

Υγειονομική ασφάλεια για φοιτητές

- Οι ασφαλιστικές δυνατότητες συνοπτικά
- Φοιτητική ασφάλιση (Studentische Krankenversicherung)
- Ακαδημίες εργασίας (Berufsakademien).
- Ασφάλιση αλλοδαπών φοιτητών (χωρών της Ε.Ε.)

Φοιτητικό δάνειο/επιδότηση -

Bafög (Bundesausbildungsförderungsgesetz)

- Ποιες σχολές είναι επιδοτούμενες
- Ποιος έχει δικαίωμα της επιδότησης
- Καταλληλότητα για την επιδότηση
- Ηλικιακά όρια: Αίτηση
- Οικονομικές προϋποθέσεις επιδότησης
- Επιστροφή του δανείου
- Επιδότηση εκπαίδευσης στο εξωτερικό
- Που μπορούν να κατατεθούν οι αιτήσεις

Υποτροφίες για Φοιτητές

- Μεταπτυχιακές σπουδές όλων των κλάδων
- Υποτροφία Θερινών Τμημάτων Γλώσσας
- Υποτροφία Εντατικών Τμημάτων Γλώσσας
- Κλήρωση θέσεων φοίτησης (Losverfahren)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Σχολείο - Σχολική εκπαίδευση

- Επαγγελματική εκπαίδευση
- Μέσος όρος αμοιβής για επαγγελματικές σχολές
- Οικονομική ενίσχυση εκπαιδευόμενων σε επαγγελματικές σχολές
- Τι είναι το BAB ;
- Βασικές προϋποθέσεις για την ενίσχυση BAB
- Επιδότηση ενοικίου κατοικίας

Αναγνώριση ανώτατης εκπαίδευσης

- Αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων
- Προπτυχιακές σπουδές σε γερμανικά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα
- Αναγνώριση σπουδαστικών επιδόσεων και πρόσβαση σε περαιτέρω σπουδές
- Ακαδημαϊκοί τίτλοι από το εξωτερικό
- Νομικές βάσεις της ακαδημαϊκής αναγνώρισης
- ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ

Κατάλογος Πανεπιστημίων στη Γερμανία

Gemeinschaftspraxis

Dr. med. Ilse Vogel

Dr. med. Irmgard Groß

Dr. med. Makarios Paschalidis

Ειδικοί Παθολόγοι

Αγγειολογία - Διαβητολογία

Ορθομοριακή Διατροφολογία

Βοτανοθεραπεία - Βελονισμός

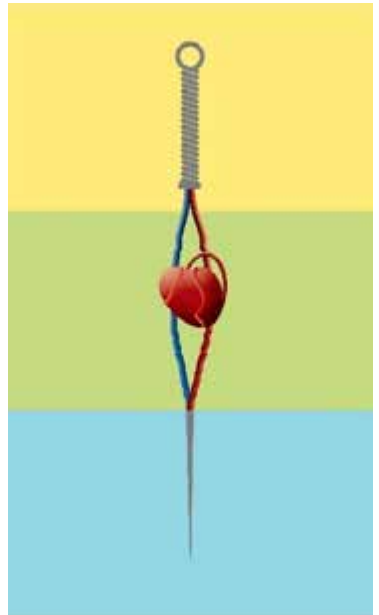
Ομοιοπαθητική - Χειροθεραπευτική

Allacherstr. 263 - 80997 München

Tel.: 089 / 8 12 12 85

info@medizin-muenchen-west.eu

www.medizin-muenchen-west.eu

Η εισαγωγή αποφοίτων (ελληνικών) Λυκείων σε Γερμανικά Πανεπιστήμια

A. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ - ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Τα γερμανικά πανεπιστήμια έχουν μακρά παράδοση σε πολλούς τομείς της επιστήμης και της έρευνας. Το παλαιότερο πανεπιστήμιο ιδρύθηκε το 1386 στη Χαϊδελβέργη. Η Γερμανία απαριθμεί περισσότερα από 390 κρατικά ή επίσημα αναγνωρισμένα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που βρίσκονται σε 170 σημεία της γερμανικής επικράτειας και προσφέρουν μεγάλο εύρος προγραμμάτων σπουδών και έρευνας. Συνολικά, υπάρχουν σήμερα πάνω από 16.000 προγράμματα σπουδών, 1.500 εκ των οποίων είναι αγγλόφωνα.

Το ελληνικό ενδιαφέρον για σπουδές στη Γερμανία αυξάνεται σταδιακά και ιδιαίτερα, κατά τα τελευταία χρόνια της κρίσης. Οι απόφοιτοι ελληνικών λυκείων (εντός και εκτός Γερμανίας) στρέφονται προς τα γερμανικά πανεπιστήμια, τα οποία και λόγω του Brexit αποκτούν νέα δυναμική.

Γιατί να επιλέξει κάποιος σπουδές στη Γερμανία:

- υπάρχει φοίτηση χωρίς δίδακτρα
- είναι πρωτοπόρα στην επιστημονική έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη
- το σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι εξαιρετικό
- έχει χαμηλό κόστος ζωής (τουλάχιστο σε αρκετές πόλεις)
- προσφέρει καλές επαγγελματικές προοπτικές

Για καλύτερη ενημέρωση και πριν καταλήξει κάποιος στη σχολή –πανεπιστήμιο που επιθυμεί καλό είναι να εξετάσει τον κατάλογο με τις καλύτερες Σχολές & Πανεπιστήμια στη Γερμανία 2017

<https://www.masterstudies.gr/%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%AE%CE%BC%CE%B9%CE%B1/%CE%93%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%B1%CE%BD%CE%AF%CE%B1/>

Σημειώνεται ότι τα πολυάριθμα **Πανεπιστήμια Εφαρμοσμένων Επιστημών** (Fachhochschulen ή απλά Hochschulen / Universities of Applied Sciences) προσφέρουν υψηλής ποιότητας ακαδημαϊκή κατάρτιση για όσους δεν επιθυμούν οπωσδήποτε να ακολουθήσουν ακαδημαϊκή καριέρα, χωρίς όμως να τους αφαιρείται το δικαίωμα να αποκτήσουν αργότερα ένα διδακτορικό σε ένα πανεπιστήμιο.

Πέρα από τις απαραίτητες θεωρητικές γνώσεις που προσφέρουν, τα πανεπιστήμια εφαρμοσμένων επιστημών δίνουν κατεξοχήν μεγάλη σημασία στην πρακτική εμπειρία που οι φοιτητές τους αποκτούν σε επιχειρήσεις ή οργανισμούς. Με τον τρόπο αυτό οι απόφοιτοι έχουν σε πολλές περιπτώσεις πιο άμεση πρόσβαση στην «αγορά εργασίας».

Οι Ακαδημίες/Πανεπιστήμια Καλών Τεχνών, Μουσικής και Κινηματογράφου

αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του συστήματος της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Γερμανίας προσφέροντας προγράμματα σπουδών υψηλού επιπέδου. Οι εισαγωγικές εξετάσεις σε αυτές τις σχολές είναι συνήθως εξαιρετικά δύσκολες και οι υποψήφιοι καλούνται να αποδείξουν το καλλιτεχνικό τους ταλέντο συναγωνιζόμενοι με νέους απ' όλο τον κόσμο.

Στα γερμανικά δημόσια πανεπιστήμια **δεν υπάρχουν δίδακτρα**. Κάθε φοιτητής υποχρεούται να πληρώσει μόνο την εξαμηνιαία συμμετοχή του για την ανανέωση της εγγραφής του, προς τη φοιτητική λέσχη του πανεπιστημίου του, (το ποσό ποικίλει από 50 έως 250 ευρώ ανάλογα με τις παροχές, ανάμεσα στις οποίες συμπεριλαμβάνεται μερικές φορές και το εισιτήριο για μέσα μαζικής μεταφοράς).

Το ακαδημαϊκό έτος χωρίζεται, όπως και στην Ελλάδα, σε δύο περιόδους, στο χειμερινό εξάμηνο που ξεκινά 1 Οκτωβρίου και στο εαρινό εξάμηνο που ξεκινά 1 Απριλίου. Η έναρξη ωστόσο των παραδόσεων μπορεί να ποικίλει ανάλογα με το ομόσπονδο κρατίδιο ή και το πανεπιστήμιο.

Στη Γερμανία υπάρχουν:

- 110 πανεπιστήμια (Universitäten/ Universities) και τεχνολογικά πανεπιστήμια (Technische Universitäten/ Technical Universities)
- 224 πανεπιστήμια εφαρμοσμένων επιστημών (Fachhochschulen ή Hochschulen / Universities of Applied Sciences)
- 58 πανεπιστήμια Μουσικών Σπουδών (Musikhochschulen), Καλών Τεχνών (Kunsthochschulen) και Κινηματογράφου (Filmhochschulen)

B. ΤΙΤΛΟΙ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ:

1. Το πτυχίο Bachelor (3-4 έτη) είναι ο γενικά καθιερωμένος (με το λεγόμενο σύστημα Bologna) πρώτος τίτλος σπουδών στη Γερμανία. Υπάρχουν **δύο τύποι πτυχίου Bachelor**:

Bachelor of Arts (BA) που αφορά σπουδές Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών

Bachelor of Science (BSc) που αφορά σπουδές Θετικών και Μηχανικών Επιστημών

Συνολικά παρέχονται πάνω από 9.950 Bachelors: περίπου 9.400 σε Πανεπιστήμια Τεχνικά Πανεπιστήμια/Πανεπιστήμια εφαρμοσμένων επιστημών και περίπου 550 σε Ακαδημίες Καλών Τεχνών/Μουσικά Πανεπιστήμια/Σχολές Κινηματογράφου

2. Το πτυχίο Master (μετά τη λήψη του Bachelor + 2 έτη σπουδών, συνήθως ολοκληρώνεται με κατάθεση διπλωματικής εργασίας/ Masterarbeit και την επιτυχή αποπεράτωση όλων των άλλων προβλεπόμενων εξετάσεων).

Υπάρχουν λίγες σχολές που προσφέρουν ως τίτλο σπουδών απευθείας το Master, προϋποθέτουν ωστόσο συνολικό χρόνο φοίτησης 3+ 2 έτη.

Υπάρχουν, ακόμη περιπτώσεις (όσες ακόμη δεν έχουν ενταχθεί στο σύστημα της Modularisierung) που προσφέρουν ως τίτλο το Δίπλωμα/Diplom (όπως είναι η Ορθόδοξη Θεολογία στο Μόναχο).

3. Ο τίτλος σπουδών **Staatsexamen** (state examination): Παρέχεται μόνο για συγκεκριμένα τμήματα σπουδών που βρίσκονται υπό κρατική εποπτεία, όπως Νομική, Ιατρική, Οδοντιατρική, Κτηνιατρική, Φαρμακευτική και οι Χημικοί Τροφίμων, οι φοιτητές δίνουν κρατικές εξετάσεις και τα πανεπιστήμια απονέμουν το τίτλο.
4. «**Duales Studium**»: Ένα πρωτοποριακό σύστημα εκπαίδευσης που προσφέρει η Γερμανία όπου δίνεται έμφαση στο συνδυασμό θεωρητικής κατάρτισης στα πανεπιστήμια και ταυτόχρονα μιας αμειβόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης σε εταιρεία. Οι απόφοιτοι είτε προσλαμβάνονται από την εταιρεία στην οποία ολοκλήρωσαν την επαγγελματική εκπαίδευση, είτε λόγω της εμπειρίας την οποία απέκτησαν μπορούν να έχουν γρήγορη πρόσβαση στην ελεύθερη αγορά εργασίας. Για περισσότερες πληροφορίες βλ. <https://www.wegweiser-duales-studium.de/>
5. Δίπλωμα Διδακτορικών Σπουδών (για την απόκτηση του τίτλου Dr.- Promotion). Προϋποθέτει τελειωμένες σπουδές (Master) σε γερμανικό ή ελληνικό πανεπιστήμιο, με καλό βαθμό πτυχίου (κάτω από προϋποθέσεις για τις οποίες δίνονται παρακάτω οδηγίες)
6. Δίπλωμα Μεταπτυχιακών σπουδών (Aufbaustudium): Ο τίτλος αυτός ποικίλει στις διάφορες σχολές ανάλογα με τα προσφερόμενα Τμήματα μεταπτυχιακών σπουδών. Κυρίως κύκλος μεταπτυχιακών σπουδών παρέχεται σε σχολές θετικών επιστημών, δεν αποτελεί ωστόσο τον κανόνα, αφού οι μεταπτυχιακές σπουδές ολοκληρώνονται (κατά κανόνα) με τη λήψη του τίτλου του διδάκτορα.

Πληροφορίες για όλα τα προγράμματα σπουδών που προσφέρονται από γερμανικά πανεπιστήμια μπορείτε να βρείτε στις ακόλουθες ιστοσελίδες:

- <http://www.hochschulkompass.de/home.html> (γερμανική έκδοση)
- www.higher-education-compass.de (αγγλική έκδοση)
- www.study-in.de (αγγλική έκδοση)
- www.study-in.de/de/ (γερμανική έκδοση)

HWP

ΕΛΕΝΗ ΒΟΥΛΓΑΡΗ
HELENA WULGARI-POPP

ΟΡΚΩΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΑ
ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΑΣ
ΔΙΕΡΜΗΝΕΑΣ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

Beeidigte Übersetzerin & Dolmetscherin
Konferenzdolmetscherin

ΕΛΛΗΝΙΚΑ - ΑΓΓΛΙΚΑ - ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ
GRIECHISCH - ENGLISCH - DEUTSCH

Barbarossastr. 14/2. Stock,
81677 München, U4 Böhmerwaldplatz

Tel.: 089 9827522, Fax: 089 9827523

Mobil: 0172 8505887

E-Mail: Helena.W-Popp@t-online.de

Web: www.translations-hwp.de

Γ. ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Στη Γερμανία αποκτάται τίτλος πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (Abitur) μετά από φοίτηση σε δημόσιο ή ιδιωτικό σχολείο επί δώδεκα σχολικά έτη (στη Βαυαρία ειδικότερα προβλέπονται 13 σχολικά έτη). Ο τίτλος αυτός παρέχει γενικά τη δυνατότητα σπουδών σε πανεπιστήμια και ανώτερα τεχνολογικά ιδρύματα.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες που έχουν αποφοιτήσει από ελληνικό Λύκειο (στην Ελλάδα ή στη Γερμανία) και θέλουν να σπουδάσουν σε γερμανικό πανεπιστήμιο, πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες **προϋποθέσεις (Zulassungsvoraussetzungen)**:

(α) Να έχουν στην κατοχή τους έγκυρο και αναγνωρισμένο τίτλο σπουδών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που επιτρέπει την πρόσβαση (Zulassung) στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα:

(β) Μαζί με το απολυτήριο Λυκείου απαιτείται και η **βεβαίωση επιτυχούς συμμετοχής στις Πανελλαδικές Εξετάσεις**.

Η επιτυχής συμμετοχή προϋποθέτει ότι ο βαθμός τους (μέσος όρος) πρέπει να είναι τουλάχιστο ίσος και ανώτερος του 10,00.

Για την εισαγωγή στα πανεπιστήμια, ιδιαίτερα σε σχολές με κλειστό αριθμό φοιτητών (numerus clausus) δεν υπολογίζεται ο βαθμός απολυτηρίου, αλλά αποκλειστικά ο βαθμός των Πανελλαδικών εξετάσεων.

Η επιλογή σχολής πρέπει να είναι από το πεδίο των σχολών της κατεύθυνσης των Πανελλαδικών εξετάσεων, χωρίς όμως να αποκλείει σε υποψηφίους να επιλέξουν άλλη κατεύθυνση σπουδών από αυτές που συμμετείχαν με τις πανελλαδικές εξετάσεις.

Στις περιπτώσεις σχολών με κλειστό αριθμό φοιτητών (numerus clausus) λαμβάνονται υπόψη οι αιτήσεις υποψηφίων από το ίδιο πεδίο με τις Πανελλαδικές εξετάσεις.

Σε **μεταπτυχιακό επίπεδο** απαιτείται βασικό πτυχίο του ανάλογου γνωστικού πεδίου και **σε επίπεδο διδακτορικού** απαιτούνται ολοκληρωμένες πτυχιακές σπουδές ή (αναλόγως) και μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης στο ίδιο ή παρεμφερές γνωστικό πεδίο.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Το απολυτήριο ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ λυκείου από μόνο του δεν είναι επαρκές προσόν για την πρόσβαση στα γερμανικά πανεπιστήμια (στη γερμανική αγορά εργασίας θεωρείται αντίστοιχο του Realschule).

Βασική προϋπόθεση αποτελεί η συμμετοχή στις Πανελλαδικές Εξετάσεις με μέσο όρο βαθμολογίας το 10,00.

Έτσι, για να εγγραφούν οι απόφοιτοι των ελληνικών Λυκείων της Γερμανίας, πρέπει να συμμετάσχουν στις ειδικές εξετάσεις ομογενών και **να επιτύχουν τουλάχιστον τη βάση. Το απολυτήριο μαζί με τη βεβαίωση επιτυχούς συμμετοχής θεωρούνται ισότιμα με το γερμανικό απολυτήριο (Abitur).**

Δυνατότητα για σπουδές στη Γερμανία προσφέρεται επίσης στους κατόχους του **International Baccalaureate** (δηλαδή **το διεθνές απολυτήριο** με το οποίο κάποιος μπορεί να σπουδάσει απευθείας στο εξωτερικό) καθώς και στους μαθητές, οι οποίοι έχουν παρακολουθήσει μαθήματα **GCE A Levels**.

Καθώς, σε ορισμένους κλάδους σπουδών όπως ιατρική, οδοντιατρική, φαρμακευτική και ψυχολογία, υπάρχει περιορισμένος αριθμός θέσεων (numerus clausus), μόνο άτομα με πολύ καλή επίδοση βαθμών (εδώ μπορεί κατά περίπτωση να ληφθεί υπόψη και ο γενικός βαθμός του απολυτηρίου του Λυκείου) έχουν πιθανότητα να εισαχθούν σε αυτές τις σχολές. Αιτήσεις και κριτήρια παραλαμβάνονται και αξιολογούνται από την υπηρεσία “Hochschulstart”.

(γ) Ο/Η υποψήφιος/α πρέπει να κατέχει κάποιες δεξιότητες για το επιλεγόμενο πρόγραμμα σπουδών.

Σε προπτυχιακό επίπεδο ορισμένες ανώτατες σχολές υποβάλλουν τους/τις υποψήφιους/ες σε μία **δοκιμασία καταλληλότητας (Eignungstest)**. Σε μεταπτυχιακό επίπεδο και σε επίπεδο διδακτορικού γίνεται εκ των προτέρων συνεννόηση με τη σχολή και τον επιβλέποντα καθηγητή.

Για περαιτέρω διευκρινίσεις – ανάλογα με την ανώτατη σχολή προτίμησης – ο/η υποψήφιος/α πρέπει να συνεννοείται εκ των προτέρων με την εκάστοτε **Ακαδημαϊκή Υπηρεσία Αλλοδαπών Φοιτητών** (Akademisches Auslandsamt) που υπάρχει σε κάθε ανώτατη σχολή ως υποστηρικτική διοικητική υπηρεσία.

Πληροφορίες για το αν η σχολή που θέλει να σπουδάσει απαιτεί και τη δοκιμασία καταλληλότητας (**Eignungstest**) **μπορούν να βρουν οι υποψήφιοι στις ιστοσελίδες των σχολών.**

(δ) Πρέπει να υπάρχει **αποδεικτικό επαρκούς γνώσης της γερμανικής γλώσσας**, καθώς επίσης και της αγγλικής γλώσσας (σε ορισμένες σχολές που προσφέρουν προγράμματα σπουδών στην αγγλική).

Κατά την εγγραφή σε γερμανικό Πανεπιστήμιο πρέπει να προσκομιστεί ένα από τα ακόλουθα αναγνωρισμένα πιστοποιητικά γλωσσομάθειας: TestDaF, DSH, C2, Telc C1 Hochschule, DSD- KMK II .

Σε προπτυχιακό επίπεδο – ιδιαίτερα στα διεθνή προγράμματα σπουδών των σχολών στην αγγλική γλώσσα – υπάρχει κατ’ αρχήν η δυνατότητα παρακολούθησης στα αγγλικά, επομένως γίνονται δεκτοί/ές και υποψήφιοι/ες **με άριστη γνώση αγγλικών αλλά χωρίς επαρκή γνώση γερμανικών, με την υποχρέωση παράλληλης παρακολούθησης προγραμμάτων εκμάθησης της γερμανικής γλώσσας.**

Flyer - Φέιγ βολάν

Speisekarten -

Κάρτες Μενού Εστιατορίων

Briefpapier - Επιστολόχαρτα

Briefumschläge - Φάκελοι

Visitenkarten - Επαγγ. Κάρτες

Broschüren - Ενημερωτικά Φυλλάδια

Blöcke - Μπλοκ

Aufkleber - Αυτοκόλλητα

Labels - Επιγραφές

Plakate - Αφίσες

Post/Klappkarten -

Δίπτυχες Κάρτες

Corporate Identity -

Εταιρική Ταυτότητα

Logogestaltung -

Σχεδιασμός Λογοτύπου

Webdesign - Ιστοσελίδες

Innenraum Fotografie -

Φωτογράφιση χώρου

1η Δύναμη στην εκμάθηση της γερμανικής γλώσσας

► Τμήματα ενηλίκων

- ταχύρυθμα (3 ημέρες την εβδομάδα)
- πρωινά / απογευματινά / βάρδιας
- για εργαζόμενους στη γαστρονομία, μαθήματα την ημέρα του ρεπό τους

► Πτυχία A1, A2, B1, B2, C1, C2

- Τμήματα ένταξης μαθητών που έρχονται από Ελλάδα (Δημοτικού / Γυμνασίου / Λυκείου)
- Προετοιμασία Quali, M10, ένταξης στα γερμανικά σχολεία

Σε μεταπτυχιακό επίπεδο και σε επίπεδο διδακτορικού η άριστη γνώση της γερμανικής (σε αρκετές περιπτώσεις και της αγγλικής) είναι υποχρεωτική.

Για περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με τις εκάστοτε προδιαγραφές της γερμανικής γλώσσας ο/η υποψήφιος/α πρέπει να συνεννοείται με την Γερμανική Πρεσβεία ή με το Ινστιτούτο Goethe ή για την περίπτωση μεταπτυχιακών σπουδών μπορεί να έλθει σε άμεση επικοινωνία με το πανεπιστήμιο που το ενδιαφέρει αναζητώντας τις πληροφορίες στην υπηρεσία για αλλοδαπούς φοιτητές (Akademisches Auslandsamt ή Referat Internationale Angelegenheiten).

Γ. ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΒΗΜΑΤΑ (ΑΙΤΗΣΗ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΕ ΜΙΑ ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ

Όταν ένας/μία υποψήφιος/α επιλέξει μία συγκεκριμένη ανώτατη σχολή στην Γερμανία για να φοιτήσει, πριν εγκριθεί η εισαγωγή του/της, πρέπει να κάνει τα εξής βήματα:

- Να βεβαιωθεί μετά από συνεννόηση με την σχολή για την αποδοχή του επιπέδου επάρκειάς του/της στη γερμανική γλώσσα.
- Να ενημερωθεί για την περίπτωση απαίτησης δοκιμασίας καταλληλότητας (Eignungstest) και για τη διαδικασία της.
- Να υποβάλει αίτηση για εισαγωγή (Antrag auf Zulassung zum Studium) σε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα σπουδών (βλέπε παρακάτω τις λεπτομέρειες)
- Για τους υποψηφίους σπουδών διδακτορικού θα πρέπει να έχει προηγηθεί συνεννόηση με έναν καθηγητή, ο οποίος θα αποστείλει στην Γραμματεία της σχολής δήλωση συναίνεσης, ότι δηλαδή αναλαμβάνει να επιβλέπει την εκπόνηση της διδακτορικής εργασίας).
- Να αποστείλει μαζί με την αίτηση που θα κάνει (Antrag auf Zulassung zum Studium) επικυρωμένα φωτοαντίγραφα (στα ελληνικά και στα γερμανικά) όλων των τίτλων σπουδών που έχει: απολυτήριο Λυκείου, βεβαίωση συμμετοχής στις Πανελλαδικές
- Να αποκτήσει σπουδαστική βίζα (δεν απαιτείται για υπηκόους της Ευρωπαϊκής Ένωσης).
- Επιπλέον για την εγγραφή του (αφού εγκριθεί η αρχική αίτηση): να μεριμνήσει για **ασφάλιση ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης** και να αποστείλει σχετική βεβαίωση. Γίνεται δεκτή η ασφάλιση κρατικού φορέα που (λόγω Ε.Ε.) ισχύει και στην Γερμανία με κατοχή ανάλογης κάρτας ασφάλισης, καθώς και η ιδιωτική ασφάλιση. Σε περίπτωση έλλειψης ασφάλισης, η Ακαδημαϊκή Υπηρεσία Αλλοδαπών Φοιτητών εγγράφει αυτοδίκαια τον/την υποψήφιο/α στην ιατροφαρμακευτική ασφάλιση της Σχολής, τα ασφάλιστρα της οποίας είναι περίπου 60 € ανά εξάμηνο.

Ειδικές κατηγορίες αποφοίτων:

Μαθητές των Γερμανικών Σχολών Αθήνας και Θεσσαλονίκης εξασφαλίζουν την πρόσβαση τους με δυο τρόπους:

- α) με το απολυτήριο λυκείου σε συνδυασμό με πανελλαδικές εξετάσεις,
- β) με το απολυτήριο λυκείου σε συνδυασμό με τις συμπληρωματικές ενδοσχολικές εξετάσεις (Ergänzungsprüfung) που οδηγούν στην απόκτηση του Abitur (γερμανικό απολυτήριο)

Απόφοιτοι Επαγγελματικού Λυκείου

Οι απόφοιτοι Επαγγελματικού Λυκείου (ΕΠΑΛ) έχουν δύο δυνατότητες για τη συνέχιση των σπουδών στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση στη Γερμανία:

- α) Εισαγωγή σε ΤΕΙ (Fachhochschule/Hochschule) με συμμετοχή στις Πανελλαδικές εξετάσεις σε δύο υποχρεωτικά μαθήματα γενικής παιδείας (Νεοελληνική Γλώσσα και Μαθηματικά Ι) και δύο επαγγελματικά μαθήματα.
- β) Εισαγωγή σε ΑΕΙ (Universität) με συμμετοχή στις Πανελλαδικές εξετάσεις σε τέσσερα υποχρεωτικά μαθήματα γενικής παιδείας (Νεοελληνική Γλώσσα, Μαθηματικά ΙΙ, Φυσική ΙΙ και ένα επιλογής) και δύο επαγγελματικά μαθήματα.

Δ. ΤΡΟΠΟΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΓΙΑ (ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ) ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Υπάρχουν τρεις διαφορετικοί τρόποι υποβολής αιτήσεων (Antrag auf Zulassung zum Studium) για τα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών:

- απευθείας στο πανεπιστήμιο και συγκεκριμένα από την αρμόδια υπηρεσία για αλλοδαπούς φοιτητές (ισχύει και υποψηφίους που έχουν την γερμανική υπηκοότητα αλλά έχουν αποφοιτήσει από ελληνικό Λύκειο). Τα έντυπα των σχετικών αιτήσεων (Antrag auf Zulassung zum Studium) βρίσκουν οι υποψήφιοι στις ιστοσελίδες των σχετικών υπηρεσιών για αλλοδαπούς φοιτητές (Auslandsamt ή Referat Internationale Angelegenheiten).
- μέσω της υπηρεσίας uni-assist
- μέσω της υπηρεσίας hochschulstart

Η επιλογή του τρόπου υποβολής αιτήσεων αποφασίζεται από το ίδιο το πανεπιστήμιο και όχι από τον υποψήφιο. Σε αυτή την περίπτωση συμβουλευτείτε τις ιστοσελίδες των πανεπιστημίων.

Οι αιτήσεις για βασικές σπουδές γίνονται δεκτές, κατά κανόνα, για το χειμερινό εξάμηνο έως 15 Ιουλίου και το εαρινό εξάμηνο έως 15 Ιανουαρίου.

Η διαδικασία υποβολής αιτήσεων για σπουδές όπως καλών τεχνών και μουσικής διαφέρει μιας και συχνά οι ενδιαφερόμενοι οφείλουν να αποστείλουν φάκελο εργασιών ή/και να λάβουν μέρος σε ειδικές εισαγωγικές εξετάσεις.

Για τις **μεταπτυχιακές σπουδές** δεν υπάρχει μία ενιαία ημερομηνία υποβολής αιτήσεων. Οι εγγραφές ωστόσο ισχύουν και γίνονται πριν από κάθε εξάμηνο στις ημερομηνίες που ορίζει το κάθε πανεπιστήμιο. Συνηθισμένες (αλλά όχι δεσμευτικές) ημερομηνίες για υποβολή αιτήσεων είναι 15 Ιουλίου για το χειμερινό εξάμηνο και 15 Ιανουαρίου για το εαρινό εξάμηνο.

Αιτήσεις απευθείας στο πανεπιστήμιο:

Οι αιτήσεις υποβάλλονται συνήθως σε ηλεκτρονική μορφή μέσω των ιστοσελίδων των πανεπιστημίων και κατόπιν ταχυδρομούνται συνοδευόμενες από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Αιτήσεις μέσω uni-assist:

Περισσότερα από 130 τριτοβάθμια ιδρύματα έχουν αναθέσει το έργο του ελέγχου των αιτήσεων και πιστοποιητικών των φοιτητών στην «uni-assist». Η συγκεκριμένη υπηρεσία ζητά να δημιουργήσετε λογαριασμό και ακολουθεί η υποβολή αίτησης και η αποστολή δικαιολογητικών. Το κόστος ανέρχεται για την πρώτη αίτηση στα 75 ευρώ και για κάθε επιπλέον αίτηση στο ίδιο εξάμηνο στα 15 ευρώ.

www.uni-assist.de

Αιτήσεις μέσω hochschulstart:

Οι αιτήσεις για σπουδές Ιατρικής, Οδοντιατρικής, Κτηνιατρικής και Φαρμακευτικής υποβάλλονται αποκλειστικά μέσω αυτής της υπηρεσίας. Πέραν των συγκεκριμένων σχολών η hochschulstart αναλαμβάνει και τις αιτήσεις κάποιων μεμονωμένων πανεπιστημίων.

www.hochschulstart.de

Εξειδικευμένη ενημέρωση προσφέρει το ενημερωτικό κέντρο της Γερμανικής Υπηρεσίας Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών (DAAD-Deutscher Akademischer Austauschdienst) στην Ελλάδα.

Μετά την έγκριση της αρχικής αίτησης (Antrag auf Zulassung zum Studium) οι υποψήφιοι ενημερώνονται προσωπικά με επιστολή από το Πανεπιστήμιο για τις υπόλοιπες διαδικασίες εγγραφής τους ως φοιτητές. Στην επιστολή του

Πανεπιστημίου γίνονται γνωστές οι ημερομηνίες εγγραφών (συνήθως λίγες μέρες πριν ξεκινήσει το εξάμηνο). Η προσωπική παρουσία στη διαδικασία εγγραφής είναι απολύτως απαραίτητη.

Σημαντική διευκρίνιση:

Εξετάστε αναλυτικά τι απαιτεί για την αίτησή σας το κάθε πανεπιστήμιο και σχολή ξεχωριστά. Όπως ήδη αναφέραμε κάποια από τα παραπάνω δικαιολογητικά είναι αναγκαία, κάποια όχι.

Εξετάστε επίσης, αν το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών που σας ενδιαφέρει ανταποκρίνεται ή δέχεται αποφοίτους από το γνωστικό αντικείμενο των προπτυχιακών σας σπουδών.

Ε. ΑΛΛΕΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

I. Δίδακτρα

Τα πιο πολλά γερμανικά πανεπιστήμια είναι κρατικά. Αυτό σημαίνει ότι οι σπουδές στην εν λόγω χώρα επιχορηγούνται για όλους τους φοιτητές (Γερμανούς και ξένους) από το κράτος. Ως εκ τούτου η φοίτηση είναι δωρεάν.

Κάποια πανεπιστήμια εισήγαγαν δίδακτρα μόνο για τα μεταπτυχιακά προγράμματα ή για τους φοιτητές, οι οποίοι ξεπερνούν κατά 3 έως 4 εξάμηνα την συνήθη περίοδο σπουδών.

II. Μηνιαίο κόστος ζωής

Τα μηνιαία έξοδα ενός φοιτητή στη Γερμανία κυμαίνονται γενικά μεταξύ 600 και 1000 ευρώ. Στα έξοδα αυτά συμπεριλαμβάνονται ενοίκιο, διατροφή, ένδυση, συγκοινωνίες, τηλέφωνο/ internet, ιατρική κάλυψη, σπουδαστικά υλικά καθώς επίσης και δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου.

Το μηνιαίο κόστος ζωή εξαρτάται βέβαια από την προσωπική κατάσταση του φοιτητή αλλά και από την πόλη όπου σπουδάζει. Σε μεγάλες πόλεις όπως Frankfurt am Main, Hamburg, München χρειάζεται ένας φοιτητής περισσότερα χρήματα απ' ότι σε μικρότερες πόλεις όπως Dresden, Jena, Erfurt.

Περισσότερες πληροφορίες για θέματα που αφορούν οικονομικά, κοινωνικά, υγειονομικά και πολιτισμικά θέματα μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα της υπηρεσίας φοιτητικής μέριμνας «Studentenwerk».

III. Αναζήτηση κατοικίας

Σε κάθε πανεπιστήμιο υπάρχουν φοιτητικές εστίες, οι οποίες είναι διαθέσιμες και σε αλλοδαπούς φοιτητές. Η παραμονή σε μια φοιτητική εστία αποτελεί την πιο οικονομική επιλογή. Οι τιμές κυμαίνονται από 220 μέχρι 345 ευρώ, ανάλογα με το χώρο φοίτησης. Οι φοιτητικές εστίες είναι υπό την επίβλεψη της φοιτητικής μέριμνας Studentenwerk. Υπάρχουν διαμερίσματα, στούντιο και δωμάτια σε διαμερίσματα. Όλα είναι πλήρως εξοπλισμένα και για το λόγο αυτό, περιζήτητα και θα ήταν καλό η αίτηση να γίνεται εγκαίρως. Σε κάθε περίπτωση η φοιτητική μέριμνα Studentenwerk παρέχει βοήθεια και υποστήριξη.

Δωμάτια προς ενοικίαση μπορούν να αναζητηθούν στην Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Αλλοδαπών Φοιτητών «Akademisches Auslandsamt» ή στους πίνακες ανακοινώσεων που βρίσκονται σε διάφορους χώρους του πανεπιστημίου. Επίσης, μπορεί κάποιος να αναζητήσει ένα διαμέρισμα στον τοπικό τύπο ή στις φοιτητικές εφημερίδες. Υποστήριξη προσφέρεται και μέσω του διεθνούς πρακτορείου συλλογικής στέγασης «Mitwohnzentrale».

IV. Σίτιση κατά τη διάρκεια των σπουδών

Για όλους τους φοιτητές υπάρχουν ειδικά εστιατόρια σε κάθε περιοχή της πόλης (Mensa) τα οποία προσφέρουν το μεσημέρι και το βράδυ δύο με τρία φαγητά επιλογής (ψάρι, κρέας, vegetarian). Αυτά είναι επιχορηγημένα και η τιμή τους κυμαίνεται μεταξύ 1,50 και 3 Ευρώ.

V. Εργασία κατά τη διάρκεια των σπουδών

Αρκετοί είναι οι φοιτητές, οι οποίοι δουλεύουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, είτε για αύξηση του εισοδήματός τους, είτε για την απόκτηση πείρας στον εργασιακό τομέα.

Οι πανεπιστημιακές δουλειές είναι ένας καλός τρόπος να επιχορηγήσει κανείς ένα μέρος των σπουδών του και να αποκτήσει ακαδημαϊκή εμπειρία. Πολλοί είναι οι φοιτητές που εργάζονται στο πανεπιστήμιο ως «Hiwis», δηλαδή φοιτητές που βοηθούν καθηγητές στα ινστιτούτα ή σεμινάρια τους. Επίσης, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν στην καφετέρια, στο εστιατόριο και βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου. Υπάρχουν βέβαια και εναλλακτικές λύσεις, όπως εργασία σε μπαράκια, καφετέριες και εστιατόρια.

Ανάλογα με την πόλη διαμονής και το είδος εργασίας, κυμαίνεται και ο μισθός, ο οποίος υπολογίζεται σε 5 με 10 Ευρώ την ώρα. Είναι επίσης σημαντικό να γνωρίζει ο φοιτητής ότι οι ώρες απασχόλησης δεν πρέπει να ξεπερνούν τις 20 τη βδομάδα.

Elia **Knossos**
— Feinkost — Kretische Ernährung —
Groß- und Einzelhandel
E P I T R O P A K I S

- **ARIADNE** Εξαιρετικό Παρθένο Ελαιόλαδο,
από την οικογένεια Επιτροπάκη • **OINOSTAFYLOS** Κρασί
  - **PASIPHAË** Ρετσίνα • **ASTEROUSIA** Μέλι
  - **INATOS** Βαλσάμικο ξίδι με μέλι – Αμπελόφυλλα
– γλυκό κουταλιού σταφύλι
- Αρωματικά φυτά: Ρίγανη και Τσάι Βουνού

Lager: Fasanenplatz 1 70499 Stuttgart - Hausen
Tel.: 0711-630804 Handy: 0170 34 54 330
email: elia-knossos@t-online.de www.elia-eurokreta.eu

Αγγελίες για δουλειά υπάρχουν στους πίνακες ανακοινώσεων που βρίσκονται σε διάφορους χώρους πανεπιστημίων, καθώς και στις τοπικές εφημερίδες.

Παρακάτω προστίθενται και κάποιες ιστοσελίδες για την ανεύρεση εργασίας:

www.arbeitsagentur.de, www.berufsstart.stepstone.de, www.jobmensa.de,
www.studentjob.de, www.studentenjobs24.de, www.unicum.de

VI. Εφορία και φοιτητές

Οι φοιτητές δεν υποχρεούνται να καταθέσουν φορολογική δήλωση εκτός εάν έχουν εισόδημα από εργασία ως ελεύθεροι επαγγελματίες που ξεπερνάει τα 8.652 € (για το 2016).

Εάν ο φοιτητής εργάζεται ως βοηθητικό προσωπικό στο πανεπιστήμιο (studentische Hilfskraft) τότε πάλι δεν υποχρεούται να καταθέσει φορολογική δήλωση, αλλά στην προκειμένη περίπτωση η κατάθεση ευνοεί τον φοιτητή, καθώς θα λάβει επιστροφή χρημάτων από την εφορία.

Σε περίπτωση εργασίας Minijob, δηλ. με μέγιστο 450 € το μήνα, δεν υπάρχει λόγος κατάθεσης φορολογικής δήλωσης, καθώς δεν θα επιστραφούν χρήματα από την εφορία. Εάν ο φοιτητής έχει εργαστεί με κάρτα φόρου εισοδήματος Lohnsteuerkarte, τότε ο εργοδότης αφαιρεί αυτόματα το ποσό της εφορίας, ποσό που θα επιστραφεί με την φορολογική δήλωση.

Ως φορολογούμενος, ο φοιτητής έχει τη δυνατότητα να καταθέσει φορολογική δήλωση 4 χρόνια αργότερα. Αυτό όμως ισχύει μόνο εάν έχει να λάβει χρήματα από την εφορία, εάν πρέπει να πληρώσει στην εφορία ισχύει η προθεσμία πέντε μηνών από την λήξη του φορολογικού έτους, π.χ. 31.05.2017 για την φορολογική δήλωση του 2016.

Τι εκπίπτει του φόρου

Δίδακτρα εξαμήνου ή δίδακτρα ιδιωτικής σχολής και κάθε τι που έχει σχέση με τις σπουδές και θεωρείται απαραίτητο για αυτές δηλώνεται στην εφορία, ώστε να εκπίπτει από το μεικτό εισόδημά. Ακόμη και μαθήματα ξένων γλωσσών ή φροντιστήριο που έχει σχέση με τη σχολή φοίτησης μπορεί να δηλωθεί.

Επίσης, η εφορία αναγνωρίζει το εισιτήριο για τα MMM, το λεγόμενο Semesterticket ή τα 0,30 € ανά χλμ διαδρομής προς το Πανεπιστήμιο.

Επίσης, οι διαδρομές προς το πατρικό σπίτι και τα έξοδα κατοικίας και διαμονής στην πόλη που σπουδάζει ο φοιτητής, δικαιολογούνται στην εφορία. Αυτό όμως, δεν ισχύει στην περίπτωση που η επίσκεψη στο πατρικό είναι μερικές φορές το χρόνο και υπάρχει διανυκτέρευση σε δωμάτιο στο πατρικό.

VII. Υγειονομική ασφάλεια για φοιτητές

Όπως προαναφέρθηκε, οι φοιτητές είναι υπόχρεοι σε ασφάλιση ασθένειας και περίθαλψης. Για το λόγο αυτό κατά την εγγραφή ζητείται από το Πανεπιστήμιο να προσκομισθεί, είτε βεβαίωση ότι είναι ασφαλισμένοι, είτε ότι έχουν απαλλαγή από την υποχρέωση αυτή.

Συνήθως, τα πρώτα χρόνια της φοίτησης οι φοιτητές είναι ασφαλισμένοι στους γονείς τους (σε περίπτωση που και οι δυο γονείς δεν έχουν ιδιωτική ασφάλιση).

Η ασφάλιση, όμως, αυτή είναι χρονικά περιορισμένη.

Όταν ο φοιτητής δεν έχει άλλο ασφάλιση μέσω γονέων ή καθόλου ασφάλιση υπάρχει η δυνατότητα φοιτητικής ασφάλισης - Studentischer Tarif - η οποία επίσης, έχει περιορισμένα χρονικά όρια.

Στην περίπτωση που λήξει κάθε ασφάλιση προβλέπεται η ιδιωτική ασφάλιση.

(Οι κρατικές ασφάλιες -gesetzliche Krankenkasse- προφέρουν και μετά τη φοιτητική ασφάλιση βμηνη παράταση)

Οι ασφαλιστικές δυνατότητες συνοπτικά

• Ασφάλιση μέσω οικογενειακής ασφάλειας - Familienversicherung

Μέχρι 25 ετών (υπάρχει και δυνατότητα επέκτασης) σε περίπτωση που το ετήσιο εισόδημα του φοιτητή δεν ξεπερνάει τα 415 € μηνιαίως ή 450 ανά μήνα εάν επρόκειτο για το λεγόμενο 450 Euro Job

• Φοιτητική ασφάλιση (Studentische Krankenversicherung)

Μέχρι 30 ετών ή μέχρι το 14ο εξάμηνο φοίτησης με δυνατότητα επέκτασης. Μηνιαίο κόστος περίπου 70 € + 17 € περίπου κόστος ασφάλισης περίθαλψης Pflegeversicherung

• Οικειοθελής ασφάλιση Freiwillige Versicherung

Από το 30ο έτος και μετά το 14ο εξάμηνο. Προσφορά „Examenstarif“ για το πολύ 6 μήνες

Ασφάλιση στις Ακαδημίες εργασίας (Berufsakademien).

Οι συγκεκριμένες σχολές, επειδή δεν αποτελούν ανώτερες σχολές δεν εμπίπτουν στην ασφάλιση φοιτητών. Καθώς όμως οι φοιτούντες σε αυτές δεν ανήκουν στην κατηγορία των εργαζομένων δεν είναι υποχρεωτική η ασφάλιση. Στην περίπτωση που δεν είναι ασφαλισμένοι στην οικογενειακή ασφάλιση (γονέων) πρέπει να ασφαλιστούν «Οικειοθελώς».

Οι σπουδαστές στα **dualen Studiengängen** ασφαρίζονται όπως και στις επαγγελματικές σχολές, δεν μπορούν δηλαδή να αξιοποιήσουν την οικονομική φοιτητική ασφάλιση.

Ασφάλιση αλλοδαπών φοιτητών (χωρών της Ε.Ε.)

Μεταξύ της Γερμανίας και των κρατών της Ε.Ε. υπάρχει κοινωνικο-ασφαλιστική συμφωνία που προβλέπει ότι εάν ο φοιτητής είναι ασφαλισμένος στην χώρα του μπορεί η ασφάλισή του να αναγνωριστεί από τον δημόσιο ασφαλιστικό φορέα και στην Γερμανία. Συνήθως, οι φοιτητές των χωρών μελών της Ε.Ε. παίρνουν από τον ασφαλιστικό τους φορέα την κάρτα (EHIC - European Health Insurance Card), η οποία αναγνωρίζεται στην Γερμανία

Βέβαια, η συγκεκριμένη ασφάλιση δεν καλύπτει όλες τις υγειονομικές προσφορές, οπότε χρειάζεται να ενημερωθεί κανείς πριν εγκατασταθεί στην Γερμανία.

Ακόμη και οι ιδιωτικές ασφάλειες είναι δυνατόν να αναγνωριστούν, αλλά χρειάζεται προσοχή. Εάν αναγνωριστεί η ιδιωτική ασφάλιση κατά την εγγραφή στο πανεπιστήμιο, ο φοιτητής απελευθερώνεται από την υποχρέωση της δημόσιας ασφάλισης, αλλά για όλη τη διάρκεια των σπουδών, πράγμα που σημαίνει ότι δεν θα μπορεί να ασφαλιστεί αργότερα με δημόσια ασφάλεια.

VIII. Φοιτητικό δάνειο/επιδότηση - Bafög (Bundesausbildungsförderungsgesetz)

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα στηρίζει οικονομικά νέες και νέους στην εκπαίδευσή τους σε σχολεία και ανώτερες σχολές με στόχο την κάλυψη των βασικών αναγκών διαβίωσης.

Ποιες σχολές είναι επιδοτούμενες

Το επίδομα (BAföG) δεν είναι μόνο για ανώτερες πανεπιστημιακές σχολές αλλά και για ευρύτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα, επαγγελματικές σχολές, σχολεία βραδινής βασικής εκπαίδευσης, ακαδημίες κλπ

Ποιος έχει δικαίωμα της επιδότησης

Εκτός από τους Γερμανούς δικαίωμα επιδότησης έχουν υπό προϋποθέσεις εκτός των άλλων και πολίτες χώρας μέλος της Ε.Ε. (αφού υπάρχει 5χρονη παραμονή στη χώρα)

Καταλληλότητα για την επιδότηση

Ο εκπαιδευόμενος οφείλει να αποδείξει με τις επιδόσεις του ότι είναι σε θέση να πετύχει τον εκπαιδευτικό σκοπό. Αυτό επιβεβαιώνεται συνήθως με την παρακολούθηση των μαθημάτων ή της πρακτικής εξάσκησης.

Για σπουδαστές ή φοιτητές σε ανώτερη σχολή πρέπει επιπλέον στο 5ο εξάμηνο να προσκομίσουν σχετικό πιστοποιητικό.

Σε σχολές που προβλέπονται ενδιάμεσες εξετάσεις πριν το 3ο εξάμηνο οφείλεται να προσκομισθεί τότε σχετικό πιστοποιητικό.

Ηλικιακά όρια: Η επιδότηση μπορεί να δοθεί κατά κανόνα εάν η αίτηση γίνει πριν τη συμπλήρωση του 30ου έτους ηλικίας ενώ για τις περιπτώσεις του Μάστερ το 35ο έτος.

Αίτηση

Η αίτηση μπορεί να γίνει εγγράφως αφού συμπληρωθούν τα απαραίτητα έγγραφα από τον ίδιο τον μαθητεύομενο ή σε περίπτωση που είναι κάτω των 15 ετών από τον γονέα/κηδεμόνα. Η αίτηση μπορεί να κατατεθεί και ηλεκτρονικά, απαιτείται όμως γερμανικό ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Έχει σημασία να κατατεθεί η αίτηση έγκαιρα και πριν την έναρξη των μαθημάτων της σχολής.

Το ανώτερο ποσό επιδότησης για σπουδαστές που δεν ζουν με τους γονείς τους είναι 735 μηνιαίως.

Οικονομικές προϋποθέσεις επιδότησης

Η επιδότηση εξαρτάται από τα εισόδημα των γονιών / συζύγων/ συντρόφων και εάν αυτό αρκεί για να καλυφθούν οι βασικές ανάγκες διαβίωσης του σπουδαστή.

Καθώς υπάρχουν διαφορές στην οικονομική κατάσταση του κάθε ενδιαφερόμενου είναι καλό να απευθύνεται στις αρμόδιες υπηρεσίες για να πληροφορείται ποιο είναι το ύψος της επιδότησης που δικαιούται.

Επιστροφή του δανείου

Το συγκεκριμένο επίδομα είναι άτοκο.

Η επιδότηση που παρέχεται σε μαθητές δεν πρέπει να επιστραφεί, αλλά φοιτητές και μαθητές Ανώτερων Σχολών λαμβάνουν το βοήθημα, 50% ως επίδομα και 50% ως άτοκο δάνειο, το οποίο πρέπει να επιστραφεί 5 χρόνια μετά το τέλος των σπουδών και είναι το ανώτερο ύψους 10.000 €.

Επιδότηση εκπαίδευσης στο εξωτερικό

Υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις είναι εφικτή και η επιδότηση και για εκπαίδευση στο εξωτερικό. Κατά κανόνα επιδοτείται μόνο η πρώτη εκπαίδευση. Η επιδότηση μιας δεύτερης εκπαίδευσης γίνεται μόνο σε εξαιρέσεις. Κάτι που σημαίνει ότι όποιος αλλάξει κατεύθυνση σπουδών ή διακόψει την σχολή του δύσκολα θα μπορέσει να επιδοτηθεί ξανά.

Που μπορούν να κατατεθούν οι αιτήσεις

Για τους φοιτητές στα Studentenwerk των πανεπιστημίων.

Για τους εκπαιδευόμενοι σε βραδινά σχολεία και ακαδημίες στη δημοτική αρχή για ενίσχυση της εκπαίδευσης (Amt für Ausbildungsförderung)

Για τις μαθήτριες και τους μαθητές στην υπηρεσία της πόλης ή του Δήμου για ενίσχυση της εκπαίδευσης και που είναι δηλωμένοι ως κάτοικοι οι γονείς τους.

Σημειώνεται ότι για το βοήθημα αυτό δεν υπάρχει ηλικιακό όριο, αρκεί ο φοιτητής/τρια, ακόμα κι αν είναι γονέας, να έχει παιδί κάτω των 10 ετών

Η αίτηση για επιδότηση σχολής στο εξωτερικό πρέπει να κατατεθεί τουλάχιστον έξι μήνες πριν την έναρξη.

ΙΧ. Υποτροφίες για Φοιτητές

Γενικές πληροφορίες για υποτροφίες μπορούν να βρουν οι ενδιαφερόμενοι στην ακόλουθη ιστοσελίδα <http://www.mystipendium.de/>.

Για ειδικές κατηγορίες υποτροφιών, οι οποίες χορηγούνται για συγκεκριμένες σπουδές (π.χ. για φοιτητές θεολογικών σχολών από εκκλησίες κτλ.) θα πρέπει να απευθύνονται οι ενδιαφερόμενοι στους υπευθύνους σπουδών (Studiendekan) των σχολών τους.

Υποτροφίες για μεταδιδακτορικές σπουδές χορηγούνται πολλές φορές από το Ίδρυμα Humboldt: <https://www.humboldt-foundation.de/web/humboldt-stipendium-postdoc.html>

Μεταπτυχιακές σπουδές όλων των κλάδων

- **Απευθύνεται σε:** απόφοιτους ή τελειόφοιτους φοιτητές (προπτυχιακοί ή μεταπτυχιακοί)
- **Σκοπός:** Ολοκλήρωση μεταπτυχιακών σπουδών στη Γερμανία
- **Χρονική διάρκεια:** αρχικά για ένα ακαδημαϊκό έτος με δυνατότητα παράτασης
- **Προϋποθέσεις:** Μέσος όρος αναλυτικής βαθμολογίας ή βασικού πτυχίου τουλάχιστον 7,0
- **Ποσό:** 750 ευρώ μηνιαίως
- **Καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων:** 20 Νοεμβρίου 2017

Υποτροφία Θερινών Τμημάτων Γλώσσας

- **Απευθύνεται σε:** Ενεργούς προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές
- **Σκοπός:** Παρακολούθηση μαθημάτων γλώσσας/ σεμιναρίων γνωριμίας με την χώρα και τον πολιτισμό (Landeskunde)/ μαθήματα επιστημονικής ορολογίας
- **Χρονική διάρκεια:** 3-4 εβδομάδες κατά τους θερινούς μήνες (Ιούνιος έως Οκτώβριο 2017)
- **Προϋποθέσεις:** Γνώση της Γερμανικής σε επίπεδο B1 έως C1
- **Ποσό:** 850 ευρώ (μερική υποτροφία)
- **Καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων:** 1 Δεκεμβρίου 2017

Δήλωση συμμετοχής: στο <https://www.onset.de/> (Οι συμμετέχοντες της Θεσσαλονίκης μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή στο sadecki@del.auth.gr)

Υποτροφία Εντατικών Τμημάτων Γλώσσας

- **Απευθύνεται σε:** Ενεργούς προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές καθώς και σε υποψήφιους διδάκτορες και επιστήμονες που απασχολούνται σε Ανώτατες Σχολές ή σε Ερευνητικά Ιδρύματα στην Ελλάδα
- **Σκοπός:** Παρακολούθηση εντατικών τμημάτων γλώσσας σε κέντρα γλωσσομάθειας στη Γερμανία
- **Χρονική διάρκεια:** 8 εβδομάδες, μεταξύ Ιουνίου και Δεκεμβρίου 2017
- **Προϋποθέσεις:** Γνώση της Γερμανικής σε επίπεδο A1 έως B1
- **Ποσό:** 2.300 ευρώ
- **Καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων:** 1 Δεκεμβρίου 2017

Δήλωση συμμετοχής: στο www.ondaf.de (Οι συμμετέχοντες της Θεσσαλονίκης μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή στο sadecki@del.auth.gr)

Κλήρωση θέσεων φοίτησης (Losverfahren)

Σχεδόν σ' όλα τα Πανεπιστήμια της χώρας υπάρχει η διαδικασία κλήρωσης κενών θέσεων φοίτησης.

Συγκεκριμένα, αφού ολοκληρωθούν οι εγγραφές και καθώς πολλοί φοιτητές αιτούνται για θέση σε περισσότερα του ενός πανεπιστήμια, υπάρχει το ενδεχόμενο να μείνουν κενές θέσεις.

Έτσι, τα πανεπιστήμια ανακοινώνουν τον αριθμό των θέσεων αυτών στις ιστοσελίδες τους, ώστε να προσελκύσουν υποψηφίους και στη συνέχεια, προχωρούν σε διαδικασία της κλήρωσης, χωρίς να τίθενται ειδικά κριτήρια (βαθμός Abitur κλπ).

Προσοχή: Η συμμετοχή στην κλήρωση δεν είναι αυτόματη. Ο υποψήφιος πρέπει να κάνει αίτηση για να συμμετέχει στη συγκεκριμένη διαδικασία, η οποία συνήθως ξεκινά αρχές Σεπτεμβρίου και ολοκληρώνεται μέσα Οκτωβρίου.

Restaurant

POLITIA

πολιτεία

IM BÜRGERHAUS UNTERFÖHRING

MÜNCHNER STR. 65, 85774 UNTERFÖHRING, TEL. 089-90 770 582

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Σχολείο - Βασική - Επαγγελματική εκπαίδευση στη Γερμανία

Η υποχρεωτική εκπαίδευση στη Γερμανία αρχίζει στην ηλικία των έξι ετών και διαρκεί 9 (10 ανάλογα με το κρατίδιο) χρόνια.

Οι γονείς πρέπει να απευθυνθούν στο Schulamt ανεξάρτητα εάν το παιδί τους θα εγγραφεί σε γερμανικό ή σε ελληνικό σχολείο (που έχει για τους Γερμανούς το status του ιδιωτικού).

Για τα παιδιά 3-6 ετών υπάρχουν νηπιαγωγεία (δημόσια ή κοινωφελών φορέων), καθώς και βρεφοκομεία για παιδιά έως 3 ετών.

Τα γερμανικά σχολεία προσφέρουν παράλληλα εντατική ενίσχυση στη γερμανική γλώσσα και σε άλλα μαθήματα έως ότου το παιδί είναι σε θέση να ενταχθεί κανονικά στο μάθημα.

Σε μεγάλες πόλεις υπάρχουν και σχολεία που προσφέρουν διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως μητρική γλώσσα, ενώ σε διάφορες πόλεις υπάρχουν και Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας που έχουν δημιουργήσει σύλλογοι ή ομάδες Ελλήνων γονέων.

Σχολική εκπαίδευση

Οι μαθητές χωρίζονται μετά το δημοτικό (4η τάξη) ανάλογα με την επίδοσή τους σε τρεις τύπους σχολείων.

- Κύριο σχολείο Hauptschule (5 τάξεις)
- Πρακτικό ή θετικό σχολείο Realschule (5ή6 τάξεις)
- Γυμνάσιο (8 ή9 τάξεις ανάλογα με το κρατίδιο)

Το γερμανικό σχολικό σύστημα είναι «διαπερατό» που σημαίνει ότι η μετάβαση σε ανώτερο τύπου σχολείο είναι πάντα δυνατή, ωστόσο προϋποθέτει καλή βαθμολογία.

Το απολυτήριο του σχολείου Hauptschule και Realschule θεωρείται απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ με το απολυτήριο του Γυμνασίου (Fachabitur ή Abitur αποκτούν πρόσβαση στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση (AEI+TEI)

Επαγγελματική εκπαίδευση

Η επαγγελματική εκπαίδευση περιλαμβάνει την εκπαίδευση σε μια επιχείρηση όσο και την παράλληλη φοίτηση σε επαγγελματική σχολή.

Οι νέοι εκπαιδεύονται στην επιχείρηση 3-4 φορές την εβδομάδα και συγχρόνως, φοιτούν 1 έως 2 ημέρες στη σχολή.

Η εκπαίδευση διαρκεί 2 έως και 3,5 χρόνια.

Στην Γερμανία υπάρχουν περίπου 350 αναγνωρισμένα επαγγέλματα στα οποία μπορεί να εκπαιδευτεί κανείς.

Για τους απόφοιτους Γυμνασίου (Λυκείου) που επιθυμούν επαγγελματική εκπαίδευση σε συνδυασμό με πανεπιστημιακές σπουδές υπάρχουν οι δυαδικές σπουδές.

Χαρακτηριστικό των δυαδικών σπουδών είναι ο συνδυασμός θεωρίας και πράξης.

Μέσος όρος αμοιβής για επαγγελματικές σχολές

1ο έτος 751 € (Δυτική Γερμανία) 689 € (Ανατολική Γερμανία)

2ο έτος 826 € (765 €)

3ο έτος 915 € (842 €)

Ενδεικτικές αμοιβές:

- Maurerin/Maurer: 1057 € (West) / 861 € (Ost)
  - Mechatronikerin/Mechatroniker: 998 € (West) / 976 € (Ost)
  - Industriemechanikerin/Industriemechaniker: 992 € (West) / 947 € (Ost)
  - Kauffrau/Kaufmann für Versicherungen und Finanzen: 986 € (West) / 986 € (Ost)
- Αντίθετα, υπάρχουν και επαγγελματικές σχολές όπου η αμοιβή είναι ιδιαίτερα χαμηλή όπως:
- Friseurin/Friseur: 494 € (West) / 269 € (Ost)
  - Bäckerin/Bäcker: 600 € (West) / 600 € (Ost)
  - Floristin/Florist: 587 € (West) / 422 € (Ost)

Εισφορές στην εφορία και σε ασφαλιστικά ταμεία

Η εφορία «συμμετέχει» στην αμοιβή αν δεν ξεπεραστούν τα 950 € μηνιαίως (για ανύπαντρο χωρίς παιδιά). Συνεπώς δεν θα υπάρχει υποχρέωση καταβολής στην εφορία τα πρώτα δυο χρόνια.

Από το πρώτο έτος όμως καταβάλει ο εκπαιδευόμενος περίπου 20% σε κοινωνικά ταμεία. Αντίθετα, καμία επιβάρυνση δεν έχουν εκπαιδευόμενοι που δεν ξεπερνούν τα 325 € μηνιαίως.

Οικονομική ενίσχυση εκπαιδευόμενων σε επαγγελματικές σχολές

Εκτός από το BAföG (βλ. σελ.) υπάρχουν δυνατότητες οικονομικής βοήθειας από το BAB καθώς και από τα ταμεία επιδότησης ενοικίου.

Τι είναι το BAB

Το Berufsausbildungsbeihilfe (BAB) ενισχύει οικονομικά εκπαιδευόμενους για όλη της διάρκεια της εκπαίδευσης. Το ύψος της οικονομικής βοήθειας εξαρτάται από διάφορους παράγοντες και έχουν σχέση με την οικονομική κατάσταση και τις δυνατότητες του εκπαιδευόμενου.

Βασικές προϋποθέσεις για την ενίσχυση BAB

- Χρειάζεσαι συμβόλαιο επαγγελματικής εκπαίδευσης σε αναγνωρισμένο επάγγελμα
- Να είναι η πρώτη σχολή επαγγελματικής εκπαίδευσης που παρακολουθείς
- Να έχεις τη γερμανική υπηκοότητα ή την υπηκοότητα χώρας μέλος της Ε.Ε.
- Αν ο μαθητεύομενος είναι κάτω των 18ετών μπορεί να λάβει την ενίσχυση αμα δεν κατοικεί στο σπίτι των γονιών του

Επιδότηση ενοικίου κατοικίας

Προϋπόθεση για επιδότηση ενοικίου είναι να έχει κατατεθεί αίτηση BAB και να έχει απορριφθεί.

2. Αναγνώριση ανώτατης εκπαίδευσης

Τα γερμανικά ΑΕΙ είναι αρμόδια για την αναγνώριση πιστοποιητικών σχολικής εκπαίδευσης από το εξωτερικό, με την οποία μπορεί να γίνει η έγκριση για προπτυχιακές σπουδές σε γερμανικό ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα. Αυτό ισχύει και για το συνυπολογισμό σπουδαστικών επιδόσεων και εξετάσεων του εξωτερικού.

Αυτές οι διαδικασίες δεν περιλαμβάνονται στο νόμο για την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων.

Προπτυχιακές σπουδές σε γερμανικά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα

Είναι δυνατή η πρόσβαση σε προπτυχιακές σπουδές σε γερμανικά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα με πιστοποιητικά δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από το εξωτερικό.

Προϋπόθεση είναι το πιστοποιητικό να αποτελεί προσόν που παρέχει πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σύμφωνα με τις νομικές προϋποθέσεις του κράτους στο οποίο αποκτήθηκε. Για υποψήφιους σπουδαστές από τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και **του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (κράτη της Ε.Ε./ του Ε.Ο.Χ.)**, οι οποίοι έχουν γίνει δεκτοί να σπουδάσουν στην πατρίδα τους, είναι κατά κανόνα δυνατή η απευθείας εισαγωγή σε σπουδές στη Γερμανία.

Για αυτούς, καθώς και για υποψήφιους από κράτη τα οποία δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το γραφείο διεθνών σχέσεων ή η γραμματεία σπουδαστών της επιθυμητής σχολής εξετάζει αν τα σχολικά προσόντα επαρκούν απευθείας για τις σπουδές στη Γερμανία ή αν είναι δυνατή η εισαγωγή μέσω μαθημάτων προετοιμασίας ή εξετάσεων αξιολόγησης. Βάση για αυτό αποτελούν οι προτάσεις αξιολόγησης της **Τράπεζας Δεδομένων Αναγνώρισης και Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών Προσόντων του Εξωτερικού (anabin)**.

Ακόμη και όσοι έχουν **επαγγελματικά προσόντα** μπορούν να γίνουν σπουδαστές σε γερμανικό ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα. Δεν απαιτείται **απαραίτητα** δικαίωμα για ανώτατη εκπαίδευση βάσει τίτλου σχολικής εκπαίδευσης.

Προϋπόθεση για την πρόσβαση στις σπουδές για όσους έχουν επαγγελματικά προσόντα είναι ότι τα επαγγελματικά τους προσόντα από το εξωτερικό (επαγγελματικός τίτλος και ενδεχομένως επαγγελματική πείρα) αναγνωρίζονται ως ισοδύναμα με γερμανικά επαγγελματικά προσόντα (βλ. παράρτημα 3).

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την πρόσβαση σε προπτυχιακές σπουδές μία αναγνώριση του πιστοποιητικού σχολικής εκπαίδευσης από την αρμόδια κρατική υπηρεσία αναγνώρισης.

Τα έξοδα της αναγνώρισης πιστοποιητικού βαρύνουν τον αιτούντα, αλλά η αναγνώριση μπορεί μετά και να υποβληθεί σε άλλες διαδικασίες στις οποίες πρέπει να αποδειχθούν σχολικά προσόντα (π.χ. αιτήσεις για επαγγελματική κατάρτιση, στην αγορά εργασίας κ.λ.π.)

Αναγνώριση σπουδαστικών επιδόσεων και πρόσβαση σε περαιτέρω σπουδές

Για την αναγνώριση σπουδαστικών επιδόσεων και εξετάσεων είναι αρμόδιο το εκάστοτε ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα.

Για προγράμματα σπουδών τα οποία ολοκληρώνονται με κρατικές εξετάσεις είναι αρμόδιες οι εκάστοτε υπηρεσίες εξετάσεων των ομόσπονδων κρατιδίων. Αυτές πρέπει να αξιολογήσουν το επίπεδο εκπαίδευσης των υποψηφίων σε σχέση με την κατάταξή τους σε ένα γερμανικό πρόγραμμα σπουδών.

Σχετικές πληροφορίες παρέχει το γραφείο διεθνών σχέσεων ή η γραμματεία σπουδαστών του εκάστοτε ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος. Το γραφείο διεθνών σχέσεων είναι αρμόδιο και για την πρόσβαση σε προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών και διδακτορικού.

Ακαδημαϊκοί τίτλοι από το εξωτερικό

Ερωτήσεις σχετικά με τη χρήση ακαδημαϊκών τίτλων από το εξωτερικό απαντούν τα αρμόδια Υπουργεία Επιστημών του εκάστοτε ομόσπονδου κρατιδίου.

Γενικά ισχύει ότι: Η χρήση του πρωτότυπου τίτλου από το εξωτερικό είναι δυνατή – αυτό προσδιορίζεται και στη νομοθεσία για την ανώτερη εκπαίδευση των ομόσπονδων κρατιδίων.

Η μετατροπή ενός τίτλου από το εξωτερικό σε γερμανικό τίτλο δεν είναι δυνατή.

Περισσότερες πληροφορίες για την αναγνώριση ακαδημαϊκών τίτλων από το εξωτερικό σας παρέχει η **Τράπεζα Δεδομένων Αναγνώρισης και Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών Προσόντων του Εξωτερικού (anabin)**.

Νομικές βάσεις της ακαδημαϊκής αναγνώρισης

Ανάλογα με το σκοπό της αναγνώρισης και τη χώρα προέλευσης ισχύουν διαφορετικές νομικές βάσεις.

Για προσόντα ή τίτλους από τα υπογράφοντα κράτη της Σύμβασης της Λιαβόνας ισχύουν οι διατάξεις της Σύμβασης.

Για κράτη τα οποία δεν επικύρωσαν τη Σύμβαση της Λιαβόνας ισχύουν οι ακόλουθες συμβάσεις (εφόσον επικυρώθηκαν από το εκάστοτε κράτος):

- Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την ισοδυναμία των απολυτηρίων
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την ισοδυναμία των περιόδων πανεπιστημιακών σπουδών
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την αναγνώριση ακαδημαϊκών τίτλων και πιστοποιητικών ανώτατων σχολών
- Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την γενική ισοδυναμία των περιόδων πανεπιστημιακών σπουδών

Οι συμβάσεις διατίθενται στη σελίδα της Κεντρικής Υπηρεσίας για το Εκπαιδευτικό Σύστημα του Εξωτερικού (ZAB), η οποία είναι εγκατεστημένη στην **Γραμματεία του Μόνιμου Συνεδρίου των Υπουργών Πολιτισμού των Κρατιδίων της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας**.

Γενικές οδηγίες για σπουδές στη Γερμανία σας παρέχει η **Γερμανική Ακαδημαϊκή Υπηρεσία Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών (DAAD)**

3. Αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων

Αν αποκτήσατε τον επαγγελματικό σας τίτλο στο εξωτερικό και επιθυμείτε να εργαστείτε στη Γερμανία στο επάγγελμά σας; Τότε πρέπει να αναγνωρίσετε τον τίτλο σας από το εξωτερικό.

Στη διαδικασία αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων, η αρμόδια υπηρεσία εξετάζει αν ο τίτλος επαγγελματικής κατάρτισής σας από το εξωτερικό είναι ισότιμος με έναν γερμανικό τίτλο.

Ο έλεγχος της ισοτιμίας γίνεται βάση προκαθορισμένων τυπικών κριτηρίων, όπως για παράδειγμα το περιεχόμενο και τη διάρκεια της εκπαίδευσης. Ακόμη και η σχετική επαγγελματική πείρα λαμβάνεται υπόψη.

Δεν απαιτείται γερμανική υπηκοότητα ή άδεια διαμονής για τη Γερμανία για την αναγνώριση των επαγγελματικών σας προσόντων. Επίσης δεν χρειάζεται να ζει κάποιος στη Γερμανία, αλλά μπορεί να καταθέσει την αίτησή μόλις φτάσει από το εξωτερικό.

Για την υποβολή αίτησης πρέπει να συγκεντρωθούν όλα τα απαραίτητα έγγραφα (δελτίο ταυτότητας, βιογραφικό σημείωμα, τίτλο εκπαίδευσης, πιστοποίηση επαγγελματικής εμπειρίας, λοιπές βεβαιώσεις επάρκειας). **Προσοχή:** να μην αποσταλούν τα πρωτότυπα!

Επίσης, θα πρέπει να ερωτηθεί η αρμόδια υπηρεσία ποιά έγγραφα πρέπει να μεταφραστούν. Η αίτηση αποστέλλεται με τη μορφή εντύπου της εκάστοτε αρμόδιας υπηρεσίας. Όταν όλα τα έγγραφα έχουν συγκεντρωθεί, η αρμόδια υπηρεσία εξετάζει αν υπάρχει ουσιαστική διαφορά ανάμεσα στον τίτλο σας και το αντίστοιχο γερμανικό επάγγελμα.

Στα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα πρέπει να αναπληρωθούν οι διαφορές σύμφωνα με τα μέτρα αναπλήρωσης τα οποία θεσπίζονται από την αρμόδια αρχή, δηλαδή να έχει ολοκληρωθεί με επιτυχία μία περίοδο προσαρμογής ή να δωθούν εξετάσεις.

Στα επαγγέλματα χωρίς νομική κατοχύρωση, μπορεί να αναπληρωθεί η έλλειψη προσόντων η οποία αναφέρεται στην απόφαση με τη συμμετοχή σε κατάλληλη εκπαίδευση από απόσταση.

Μία πρώτη εισαγωγή για προσφορές στην επαγγελματική επιμόρφωση παρέχει η διαδικτυακή πύλη KURSNET του Ομοσπονδιακού Οργανισμού Απασχόλησης.

video art

Foto-Video

Rümannstr. 80, 80804 München

0151-10986585

info@hellastv.de

HELLASTV
.DE

4. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ

UNIVERSITÄTEN IN BAYERN

Theologische Hochschule der Evangelisch-Lutherischen Kirche in Bayern	Waldstrasse 11	91564 Neuendettelsau
Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg	Schlossplatz 4	91054 Erlangen
Hochschule für Philosophie München	Kaulbachstraße 31a	80539 München
Julius-Maximilians-Universität Würzburg	Sanderring 2	97070 Würzburg
Katholische Universität Eichstätt-Ingolstadt	Ostenstraße 26	85072 Eichstätt
Ludwig-Maximilians-Universität München	Geschwister-Scholl-Platz 1	80539 München
Otto-Friedrich-Universität Bamberg	Kapuzinerstraße 16	96047 Bamberg
Technische Universität München	Arcisstraße 21	80333 München
Universität Augsburg	Universitätsstr. 2	86159 Augsburg
Universität Bayreuth	Universitätsstraße 30	95447 Bayreuth
Universität der Bundeswehr München	Werner-Heisenberg-Weg 39	85577 Neubiberg
Universität Passau	Innstraße 41	94032 Passau
Universität Regensburg	Universitätsstraße 31	93053 Regensburg

UNIVERSITÄTEN IN BADEN WÜRTTEMBERG

Albert-Ludwigs-Universität Freiburg	Fahnenbergplatz	79085 Freiburg
Eberhard Karls Universität Tübingen	Geschwister-Scholl-Platz	72074 Tübingen
Pädagogische Hochschule Freiburg	Kunzenweg 21	79117 Freiburg
Pädagogische Hochschule Heidelberg	Keplerstraße 87	69120 Heidelberg
Pädagogische Hochschule Karlsruhe	Bismarckstr. 10	76133 Karlsruhe
Pädagogische Hochschule Ludwigsburg	Reuteallee 46	71634 Ludwigsburg
Pädagogische Hochschule Schwäbisch Gmünd	Oberbettringer Str. 200	73525 Schwäbisch
Pädagogische Hochschule Weingarten	Kirchplatz 2	88250 Weingarten
Universität Heidelberg	Grabengasse 1	69117 Heidelberg
Universität Hohenheim	Otto-Sander-Str. 5	70599 Stuttgart
Karlsruher Institut für Technologie	Kaiserstraße 12	76131 Karlsruhe
Universität Konstanz	Universitätsstraße 10	78464 Konstanz
Universität Mannheim	Schloss	68161 Mannheim
Universität Stuttgart	Keplerstraße 7	70174 Stuttgart
Universität Ulm	Helmholtzstr. 16	89069 Ulm
Zeppelin Universität Friedrichshafen	Am Seemooser Horn 20	88045 Friedrichshafen

UNIVERSITÄTEN IN BERLIN

Freie Universität Berlin	Kaiserswerther Str. 16/18	14195 Berlin
Humboldt-Universität zu Berlin	Unter den Linden 6	10099 Berlin
Technische Universität Berlin	Straße des 17. Juni 135	10623 Berlin
Universität der Künste Berlin	Einsteinufer 43-53	10587 Berlin
Deutsche Universität für Weiterbildung	Katharinenstraße 17-18	10711 Berlin
ECLA of Bard - a Liberal Arts University in Berlin	Platanenstrasse 24	13156 Berlin

UNIVERSITÄTEN IN BRANDENBURG

Brandenburgische Technische Universität Cottbus	Platz der Deutschen Einheit 1	03046 Cottbus
Europa-Universität Viadrina Frankfurt (Oder)	Große Scharrnstrasse 59	15230 Frankfurt (Oder)
Universität Potsdam	Am Neuen Palais 10	14469 Potsdam

UNIVERSITÄTEN IN BREMEN

Universität Bremen	Bibliothekstraße 1	28359 Bremen
Jacobs University Bremen	Campus Ring 1	28759 Bremen

UNIVERSITÄTEN IN HAMBURG

HafenCity Universität Hamburg	Großer Grasbrook 9	20457 Hamburg
Helmut-Schmidt-Universität - Universität der Bundeswehr Hamburg	Holstenhofweg 85	22043 Hamburg
Technische Universität Hamburg-Harburg	Schwarzenbergstrasse 93	21073 Hamburg
Universität Hamburg	Mittelweg 177	20148 Hamburg

UNIVERSITÄTEN IN HESSEN

Technische Universität Darmstadt	Karolinenplatz 5	64289
Goethe-Universität	Senckenberganlage 1	60325
Justus-Liebig Universität Gießen	Ludwigstraße 23	35390
Philipps-Universität Marburg	Biegenstraße 10	35032
Universität Kassel	Mönchebergstraße 19	34109
Frankfurt School of Finance & Management gGmbH Frankfurt	Sonnemannstraße 9-11	60314
EBS Universität für Wirtschaft und Recht gGmbH Wiesbaden	Gustav-Stresemann-Ring 3	65189

UNIVERSITÄTEN IN MECKLENBURG-VORPOMMERN

Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald	Domstraße 11 Eingang 2	17487 Greifswald
Universität Rostock	Ulmenstraße 69	18051 Rostock

UNIVERSITÄTEN IN NIEDERSACHSEN

Technische Universität Carolo-Wilhelmina zu Braunschweig	Pockelsstraße 14	38106
Technische Universität Clausthal Zellerfeld	Adolph-Roemer-Straße 2a	38678
Georg-August-Universität Göttingen	Wilhelmsplatz 1	37073
Gottfried Wilhelm Leibniz Universität Hannover	Welfengarten 1	30167
Stiftung Universität Hildesheim	Marienburger Platz 22	31141
Leuphana Universität Lüneburg	Scharnhorststraße 1	21335
Carl von Ossietzky Universität Oldenburg	Ammerländer Heerstr. 114-118	26129
Universität Osnabrück	Neuer Graben 29/Schloss	49074
Universität Vechta	Driverstraße 22	49377

UNIVERSITÄTEN IN NORDRHEIN-WESTFALEN

RWTH Aachen	Templergraben 55	52056 Aachen
Universität Bielefeld	Universitätsstraße 25	33615 Bielefeld
Ruhr-Universität Bochum	Universitätsstraße 150	44801 Bochum
Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn	Regina-Pacis-Weg 3	53113 Bonn
Technische Universität Dortmund	August-Schmidt-Straße 4	44227 Dortmund
Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf	Universitätsstraße 1	40225 Düsseldorf
Folkwang Universität der Künste	Klemensborn 39	45239 Essen
Universität Duisburg-Essen	Universitätsstraße 2	45141 Essen
Universität zu Köln	Albertus-Magnus-Platz	50923 Köln
Westfälische Wilhelms-Universität Münster	Schlossplatz 2	48149 Münster
Universität Paderborn	Warburger Straße 100	33098 Paderborn
Universität Siegen	Herrengarten 3	57068 Siegen
Private Universität Witten/Herdecke	Alfred-Herrhausen-Straße 50	58448 Witten
Bergische Universität Wuppertal	Gaußstraße 20	42119 Wuppertal

Κέντρο Ειδικών Ατόμων η «ΧΑΡΑ»

« 3η ημέρα παραδοσιακών
γεύσεων και λιχουδιών».

3η φιλανθρωπική εκδήλωση στο Μόναχο

Κυριακή 4 Φεβρουαρίου 2018

Αγαπητές φίλες και φίλοι,

Σας ενημερώνουμε ότι η 3η φιλανθρωπική εκδήλωση των φορέων του Μονάχου θα πραγματοποιηθεί την Κυριακή στις 4 Φεβρουαρίου 2018 και πάλι στους χώρους του Freizeitheim Westend, Westendstr 66a.

Το σύνολο των εσόδων της εκδήλωσης θα διατεθεί φέτος στο Κέντρο Ειδικών Ατόμων «Η Χαρά» .

Το Κέντρο Ειδικών Ατόμων «Η Χαρά» ιδρύθηκε το 1983 από γονείς και το 1986 απέκτησε ιδιόκτητη στέγη στην Παλλήνη. Μετά τους σεισμούς του 1999 αποφασίστηκε η κατεδάφιση του κτιρίου και η ανέγερση ενός νέου οικοτροφείου στον ίδιο χώρο, εφόσον τα αρχιτεκτονικά σχέδια εξασφαλίστηκαν και πάλιν αφιλοκερδώς από φίλο του Σωματείου καθώς και το απαιτούμενο ποσό για το έργο από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Η κατασκευή του νέου κτιρίου ολοκληρώθηκε και εγκαινιάστηκε τον Μάρτιο του 2005.

Η Χαρά λειτουργεί ως μία στέγη φιλοξενίας 57 παιδιών και ενηλίκων με πολύ σοβαρά νοητικά και κινητικά προβλήματα.

Η «Χαρά» είναι μέλος της Ένωσης **“ΜΑΖΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ”** και συμμετέχει σε όλες τις δραστηριότητες της ένωσης.

Η εκδήλωση είναι μια πρωτοβουλία του „Δορυφόρου“ με συμμετοχή της ενορίας του Αγ. Γεωργίου, των συλλόγων Ελασσονιτών, Επτανησίων, Ηπειρωτών, Θρακιωτών, Κοζανιτών, Κρητών, Μακεδόνων, Ποντίων και Σερραίων καθώς επίσης του „Ελληνικού Σπιτιού“ και του Multikulturelles Jugendzentrum Westend

Την εκδήλωση στηρίζουν τα Τμήματα Ελληνικής Γλώσσας (ΤΕΓ), ο πολιτιστικός σύλλογος „Λύκειο Ελληνίδων“, η Λέσχη Ελλήνων Επιστημόνων, ο μουσικός Σύλλογος Φιλαρμονία, Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Μονάχου, Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων Λυκείου Μονάχου (ο κατάλογος είναι ανοιχτός)

Μέρος της εκδήλωσης θα καλύψει και φέτος (αφιλοκερδώς) με μουσικό πρόγραμμα το συγκρότημα **„ΗΧΟΧΡΩΜΑΤΑ“**

Όπως και τα προηγούμενα έτη στη τιμή του 1 ευρώ θα πουλιούνται σπιτίσιες πίτες και γλυκά που θα ετοιμάσουν μέλη συλλόγων και φορέων.

Είσοδος ελεύθερη

Ioannis Papagiannoulas

Landsberger Str. 428

81241 München

info@farbkopierer-mieten.de

Tel.: 089/3795046

Sparen an der richtigen Stelle

Beratungsgespräch

Individuelles
Angebot

Installation und
Einweisung

UNIVERSITÄTEN IN RHEINLAND-PFALZ

Deutsche Universität für Verwaltungswissenschaften Speyer	Freiherr-vom-Stein-Str. 2 Saarstr. 21	67346 Speyer 55122 Mainz
Johannes Gutenberg-Universität Mainz	Gottlieb-Daimler-Straße Gebäude 47	67663 Kaiserslautern 55118 Mainz
Technische Universität Kaiserslautern	Rhabanusstraße 3 Burgplatz 2	56179 Vallendar 54296 Trier
Universität Koblenz-Landau	Universitätsring 15 Pallottistr. 3	56179 Vallendar
WHU - Otto Beisheim School of Management		
Universität Trier		
Philosophisch-Theologische Hochschule Vallendar		

UNIVERSITÄTEN IN SAARLAND

Universität des Saarlandes www.uni-saarland.de	Campus	66123 Saarbrücken
---	--------	-------------------

UNIVERSITÄTEN IN SACHSEN

Technische Universität Bergakademie Freiberg	Akademiestraße 6	09596 Freiberg
Technische Universität Chemnitz	Straße der Nationen 62	09111 Chemnitz
Technische Universität Dresden	Wigardstraße 17	01062 Dresden
Universität Leipzig	Ritterstraße 26	04109 Leipzig

UNIVERSITÄTEN IN SACHSEN-ANHALT

Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg	Universitätsplatz 10	06108 Halle
Otto-von-Guericke-Universität Magdeburg	Universitätsplatz 2	39106 Magdeburg

UNIVERSITÄTEN IN SCHLESWIG-HOLSTEIN

Christian-Albrechts-Universität zu Kiel	Christian-Albrechts-Platz 4	24118 Kiel
Universität Flensburg	Auf dem Campus 1	24943 Flensburg
Universität zu Lübeck	Ratzeburger Allee 160	23562 Lübeck

UNIVERSITÄTEN IN THÜRINGEN

Bauhaus-Universität Weimar	Geschwister-Scholl-Straße 8	99423 Weimar
Friedrich-Schiller-Universität Jena	Fürstengraben 1	07743 Jena
Technische Universität Ilmenau	Ehrenbergstraße 29	98693 Ilmenau
Universität Erfurt	Nordhäuser Str. 63	99089 Erfurt

FACHHOCHSCHULEN IN BAYERN

Evangelische Hochschule Nürnberg	Bärenschanzstraße 4	90429 Nürnberg
Hochschule Amberg-Weiden - Hochschule für angewandte Wissenschaften	Kaiser-Wilhelm-Ring 23	92224 Amberg
Hochschule Amberg-Weiden - Hochschule für angewandte Wissenschaften	Hetzenrichter Weg 15	92637 Weiden
Hochschule für angewandte Wissenschaften Ansbach	Residenzstraße 8	91522 Ansbach
Hochschule Aschaffenburg	Würzburger Straße 45	63743 Aschaffenburg
Hochschule für angewandte Wissenschaften Augsburg	An der Hochschule 1	86161 Augsburg
HDU - Hochschule für angewandte Wissenschaften Deggendorf	Edlmairstraße 6 und 8	94469 Deggendorf
Fachhochschule für angewandtes Management	Am Bahnhof 2	85435 Erding
Fachhochschule für öffentliche Verwaltung und Rechtspflege in Bayern	Wagmüllerstraße 20	80538 München
Hochschule für angewandte Wissenschaften Ingolstadt	Esplanade 10	85049 Ingolstadt
Fachhochschule Kempten	Bahnhofstraße 61	87435 Kempten
Hochschule für angewandte Wissenschaften Landshut	Am Lurzenhof 1	84036 Landshut

Hochschule für angewandte Wissenschaften München	Lothstr. 34	80335 München
Hochschule Ulm	Prittwitzstraße 10	89075 Ulm
Hochschule für angewandte Wissenschaften Regensburg	Prüfeninger Str. 58	93049 Regensburg
Hochschule Rosenheim	Hochschulstraße 1	83024 Rosenheim
Hochschule Weihenstephan-Triesdorf	Am Hofgarten 4	85354 Freising
Hochschule Weihenstephan-Triesdorf	Steingruberstraße 2	91746 Weidenbach
Fachhochschule für öffentliche Verwaltung und Rechtspflege in Bayern - Fachbereich Polizei	Fürstenfeld 5	82256 Fürstenfeldbruck
Hochschule für angewandte Wissenschaften Würzburg-Schweinfurt	Münzstraße 12	97070 Würzburg
Technische Hochschule Nürnberg Georg Simon Ohm	Keßlerplatz 12	90489 Nürnberg
Hochschule für angewandte Wissenschaften Coburg	Friedrich-Streib-Str. 2	96450 Coburg
Sprachen & Dolmetscher Institut München (SDI)	Baierbrunner Straße 28	81379 München
Hochschule Hof	Alfons-Goppel-Platz 1	95028 Hof
Katholische Stiftungsfachhochschule München	Preysingstr. 83	81667 München
MHMK Macromedia Hochschule für Medien und Kommunikation	Gollierstraße 4	80339 München
Munich Business School	Elsenheimerstraße 61	80687 München
Private Fachhochschule Döpfer Schulen	Klosterstraße 19	92421 Schwandorf
Hochschule für angewandte Wissenschaften Bamberg	Pestalozzistraße 10	96052 Bamberg
Hochschule und Institut für evangelische Kirchenmusik Bayreuth	Wilhelminenstr. 9	95444 Bayreuth
Philosophisch-Theologische Hochschule der Salesianer Don Boscos Benediktbeuern	Don-Bosco-Straße 1	83671 Benediktbeuern
Wilhelm Löhe Hochschule für angewandte Wissenschaften (WLH)	Merkurstraße 41/Südstadtpark	90763 Fürth
Akademie der Bildenden Künste München	Akademiestrasse 2-4	80799 München
Hochschule für Musik und Theater München	Arcisstraße 12	80333 München
Hochschule für angewandte Wissenschaften Neu-Ulm	Wileystraße 1	89231 Neu-Ulm
Hochschule für Musik Nürnberg	Veilhofstraße 34	90489 Nürnberg
Akademie der Bildenden Künste Nürnberg	Bingstraße 60	90480 Nürnberg
Hochschule für Fernsehen und Film München	Gabelsbergerstraße 33	80333 München

FACHHOCHSCHULEN IN BADEN WÜRTTEMBERG

Evangelische Hochschule Freiburg	Bugginger Strasse 38	79114 Freiburg
Evangelische Hochschule Ludwigsburg	Paulusweg 6	71638 Ludwigsburg
SRH Hochschule Heidelberg	Ludwig-Guttman-Straße 6	69123 Heidelberg
Hochschule für öffentliche Verwaltung und Finanzen Ludwigsburg	Reuteallee 36	71634 Ludwigsburg
Hochschule für Gestaltung - Hochschule Schwäbisch Hall	Am Spitalbach 8	74523 Schwäbisch Hall
Fachhochschule Schwetzingen - Hochschule für Rechtspflege	Karlsruher Straße 2	68723 Schwetzingen
HBC Hochschule Biberach	Karlstrasse 11	88400 Biberach
Hochschule der Bundesagentur für Arbeit	Seckenheimer Landstr. 16	68163 Mannheim
Hochschule Aalen - Technik und Wirtschaft	Beethovenstraße 1	73430 Aalen
Internationale Hochschule Liebenzell (IHL)	Heinrich-Coerper-Weg 11	75378 Bad Liebenzell
Hochschule Esslingen	Kanalstraße 33	73728 Esslingen am Neckar
Hochschule für Kunst Design und Populäre Musik Freiburg	Haslacher Straße 15	79115 Freiburg im Breisgau
Hochschule für Musik Freiburg im Breisgau	Schwarzwaldstraße 141	79102 Freiburg im Breisgau
Katholische Hochschule Freiburg	Karlstr. 63	79104 Freiburg
Hochschule für Internationales		

Management Heidelberg	Sickingenstr. 63-65	69126 Heidelberg
Hochschule für Jüdische Studien Heidelberg	Landfriedstraße 12	69117 Heidelberg
Hochschule für Kirchenmusik der Evangelischen Landeskirche in Baden	Hildastr. 8	69115 Heidelberg
German Graduate School of Management and Law	Bildungscampus 2	74076 Heilbronn
Hochschule Heilbronn	Max-Planck-Str. 39	74081 Heilbronn
Hochschule für Musik Karlsruhe	Am Schloss Gottesau 7	76131 Karlsruhe
Staatliche Akademie der Bildenden Künste Karlsruhe	Reinhold-Frank-Str. 67	76133 Karlsruhe
Staatliche Hochschule für Gestaltung Karlsruhe	Lorenzstr. 15	76135 Karlsruhe
Hochschule Konstanz Technik Wirtschaft und Gestaltung	Brauneggerstr. 55	78462 Konstanz
AKAD Wissenschaftliche Hochschule Lahr	Hohbergweg 15-17	77933 Lahr
Hochschule der Wirtschaft für Management	Oskar-Meixner-Straße 4-6	68163 Mannheim
Hochschule für Musik und Darstellende Kunst Mannheim	N 7 18	68161 Mannheim
Hochschule Mannheim	Paul-Wittsack-Straße 10	68163 Mannheim
Hochschule für Kunsttherapie Nürtingen	Sigmaringer Str. 15/2	72622 Nürtingen
Hochschule für Wirtschaft und Umwelt Nürtingen-Geislingen (HfWU)	Neckarsteige 6-10	72622 Nürtingen
Hochschule Offenburg	Badstraße 24	77652 Offenburg
Hochschule Pforzheim - Gestaltung Technik Wirtschaft und Recht	Tiefenbronner Straße 65	75175 Pforzheim
Hochschule Reutlingen	Alteburgstraße 150	72762 Reutlingen
Theologische Hochschule Reutlingen	Friedrich-Ebert-Straße 31	72762 Reutlingen
SRH FernHochschule Riedlingen	Lange Str. 19	88499 Riedlingen
Hochschule für Forstwirtschaft Rottenburg	Schadenweilerhof	72108 Rottenburg
Hochschule für Kirchenmusik der Diözese Rottenburg-Stuttgart	St.-Meinrad-Weg 6	72108 Rottenburg
Hochschule für Gestaltung Schwäbisch Gmünd	Marie-Curie-Str. 19	73529 Schwäbisch Gmünd
AKAD Hochschule Stuttgart	Maybachstraße 18	70469 Stuttgart
Freie Hochschule Stuttgart	Haußmannstraße 44a/48-50	70188 Stuttgart
Hochschule der Medien Stuttgart	Nobelstraße 10	70569 Stuttgart
Staatliche Hochschule für Musik und Darstellende Kunst Stuttgart	Urbanstraße 25	70182 Stuttgart
Hochschule für Technik Stuttgart	Schellingstr. 24	70174 Stuttgart
Merz Akademie	Teckstrasse 58	70190 Stuttgart
Staatliche Akademie der Bildenden Künste Stuttgart	Am Weißenhof 1	70191 Stuttgart
Staatliche Hochschule für Musik Trossingen	Schultheiß-Koch-Platz 3	78647 Trossingen
Hochschule für Kirchenmusik der Evangelischen Landeskirche in Württemberg	Gartenstrasse 12	72074 Tübingen
Hochschule Ulm	Prittwitzstraße 10	89075 Ulm
Gustav-Siewerth-Akademie Weilheim	Oberbierbronnen 1	79809 Weilheim
Hochschule Ravensburg-Weingarten	Doggenried Straße	88250 Weingarten
SRH Hochschule Calw	Lederstraße 1	75365 Calw

FACHHOCHSCHULEN IN BERLIN

Alice Salomon Hochschule Berlin	Alice-Salomon-Platz 5	12627 Berlin
Beuth Hochschule für Technik Berlin	Luxemburger Straße 10	13353 Berlin
DEKRA Hochschule Berlin	Ehrenbergstr. 11-14	10245 Berlin
design akademie berlin - Hochschule für Kommunikation und Design GmbH	Paul-Lincke-Ufer 8E	10999 Berlin
dfbb – Deutsche Film- und Fernsehakademie Berlin	Potsdamer Str. 2	10785 Berlin
DIPLOMA Hochschule - Studienzentrum Berlin	Martin-Hoffmann-Straße 22	12435 Berlin
ESMT European School of Management and Technology	Schlossplatz 1	10178 Berlin
Evangelische Hochschule Berlin	Teltower Damm 118–120	14167 Berlin

Fachhochschule des Bundes für öffentliche Verwaltung - Fachbereich Auswärtige Angelegenheiten	Schwarzer Weg 45	13505 Berlin
Hochschule für Technik und Wirtschaft Berlin	Treskowallee 8	10318 Berlin
Hertie School of Governance	Friedrichstraße 180	10117 Berlin
Hochschule für Gesundheit und Sport	Vulkanstraße 1	10367 Berlin
Hochschule für Medien und Kommunikation und Wirtschaft HMKW	Ackerstraße 76	13355 Berlin
Hochschule für Wirtschaft und Recht Berlin	Badensche Straße 52	10825 Berlin
International Psychoanalytic University IPU Berlin	Stromstr. 3	10555 Berlin
Katholische Hochschule für Sozialwesen Berlin	Köpenicker Allee 39-57	10318 Berlin
MHMK - Macromedia Hochschule für Medien und Kommunikation	Mehringdamm 33	10961 Berlin
Mediadesign Hochschule für Design und Informatik	Lindenstraße 20 – 25	10969 Berlin
ESCP Europe Campus Berlin	Heubnerweg 8-10	14059 Berlin
Steinbeis-Hochschule-Berlin GmbH (SHB)	Gürtelstraße 29A/30	10247 Berlin
Touro College Berlin - Campus Am Rupenhorn	Am Rupenhorn 5	14055 Berlin
SRH Hochschule Berlin	Ernst-Reuter-Platz 10	10587 Berlin
IB - Hochschule Berlin	Gerichtstr. 27	13347 Berlin
HWTk Internationale Hochschule für Wirtschaft - Technik und Kultur	Friedrichstraße 189	10117 Berlin
ESMOD Berlin Internationale Hochschule für Mode	Görlitzer Straße 51	10997 Berlin
Akkon - Hochschule für Humanwissenschaften	Am Köllnischen Park 1	10179 Berlin
bbw Hochschule	Leibnizstraße 11-13	10625 Berlin
Best-Sabel-Fachhochschule Berlin	Rolandufer 13	10179 Berlin
BSP Business School Berlin Potsdam - Hochschule für Management	Calandrellistraße 1-9	12247 Berlin
Medical School Berlin - Hochschule für Gesundheit und Medizin (MSB)	Calandrellistraße 1-9	12247 Berlin
Psychologische Hochschule Berlin (PHB)	Am Köllnischen Park 2	10179 Berlin
SRH Hochschule der populären Künste	Potsdamer Straße 188	10783 Berlin
Hochschule für Schauspielkunst „Ernst Busch“	Schnellerstr. 104	12439 Berlin
Weißensee Kunsthochschule Berlin	Bühningstraße 20	13086 Berlin
Berliner Technische Kunsthochschule BTK - Hochschule für Gestaltung	Bernburger Str. 24-25	10963 Berlin
Hochschule für Musik „Hanns Eisler“ Berlin	Charlottenstraße 55	10117 Berlin
FACHHOCHSCHULEN IN BRANDENBURG		
Fachhochschule Brandenburg der Havel	Magdeburger Straße 50	14770 Brandenburg an der Havel
Fachhochschule der Polizei des Landes Brandenburg	Bernauer Straße 146	16515 Oranienburg
Hochschule für nachhaltige Entwicklung Eberswalde (FH)	Friedrich-Ebert-Straße 28	16225 Eberswalde
Hochschule Lausitz (FH)	Großenhainer Str. 57	01968 Senftenberg
Fachhochschule Potsdam	Pappelallee 8–9	14469 Potsdam
Technische Hochschule Wildau (FH)	Bahnhofstraße	15745 Wildau
Hochschule für Film und Fernsehen „Konrad Wolf“ Potsdam-Babelsberg	Marlene-Dietrich-Allee 11	14482 Potsdam
Fachhochschule für Sport & Management Potsdam	Am Luftschiffhafen 1	14471 Potsdam
Theologisches Seminar Elstal (FH)	Johann-Gerhard-Oncken-Straße 7 14641 Wustermark bei Berlin	

FACHHOCHSCHULEN IN BREMEN

Hochschule für Künste	Am Speicher XI 8	28217 Bremen
APOLLON Hochschule der Gesundheitswirtschaft	Universitätsallee 18	28359 Bremen
Hochschule Bremen	Neustadtswall 30	28199 Bremen
Hochschule Bremerhaven	Am der Karlstadt 8	27568 Bremerhaven

FACHHOCHSCHULEN IN HAMBURG

Evangelische Hochschule für Soziale Arbeit und Diakonie	Horner Weg 170	22111 Hamburg
Europäische Fernhochschule Hamburg	Doberaner Weg 20	22143 Hamburg
Hochschule für Angewandte Wissenschaften Hamburg (HAW Hamburg)	Berliner Tor 5	20099 Hamburg
AMD Akademie Mode und Design	Alte Rabenstraße 1	20148 Hamburg
Brand Academy - Hochschule für Design und Kommunikation	Rainvilleterrasse 4	22765 Hamburg
Bucerius Law School - Hochschule für Rechtswissenschaft	Jungiusstraße 6	20355 Hamburg
Euro-Business-College (EBC) Hochschule	Esplanade 6	20354 Hamburg
Hamburg School of Business Administration (HSBA)	Alter Wall 38	20457 Hamburg
ISS International Business School of Service Management	Hans-Henny-Jahnn-Weg 9	22085 Hamburg
Kühne Logistics University - Wissenschaftliche Hochschule für Logistik und Unternehmensführung	Brooktorkai 20	20457 Hamburg
MHS Medical School Hamburg - Fachhochschule für Gesundheit und Medizin	Am Kaiserkai 1	20457 Hamburg
HFH Hamburger Fern-Hochschule	Alter Teichweg 19	22081 Hamburg
Hochschule für bildende Künste (HFBK)	Lerchenfeld 2	22081 Hamburg
Hochschule für Musik und Theater Hamburg	Harvestehuder Weg 12	20148 Hamburg

FACHHOCHSCHULEN IN HESSEN

Fachhochschule Frankfurt am Main	Nibelungenplatz 1	60318 Frankfurt am Main
Hochschule Darmstadt	Haardtring 100	64295 Darmstadt
Hochschule Fulda	Marquardstr. 35	36039 Fulda
Hochschule RheinMain Wiesbaden Rüsselsheim	Kurt-Schumacher-Ring 178	65197 Wiesbaden
Technische Hochschule Mittelhessen (THM) Gießen	Wiesenstraße 14	35390 Gießen
Evangelische Hochschule Darmstadt	Zweifalltorweg 12	64293 Darmstadt
accadis Bildung GmbH Bad Homburg	Du Pont-Str. 4	61352 Bad Homburg
Hochschule Fresenius Idstein	Limburger Str. 2	65510 Idstein
Proবাদis School of International Management and Technology Frankfurt	Industriepark Höchst Gebäude B845	65926 Frankfurt am Main
Wilhelm Büchner Hochschule Pfungstadt	Ostendstraße 3	64319 Pfungstadt bei Darmstadt
Hochschule Geisenheim University	Von-Lade-Str.1	65366 Geisenheim
CVJM-Hochschule Kassel-Bad Wilhelmshöhe	Hugo-Preuß-Straße 40	34131 Kassel-Bad Wilhelmshöhe
Hochschule der Gesetzlichen Unfallversicherung - University of Applied Sciences - Deutsche Gesetzliche Unfallversicherung e.V. (DGUV) Campus Bad Hersfeld	Seilerweg 54	36251 Bad Hersfeld
Archivschule Marburg Hochschule für Archivwissenschaft	Bismarckstraße 32	35037 Marburg
Hessische Hochschule für Polizei und Verwaltung Wiesbaden	Schönbergstraße 100	65199 Wiesbaden
Studienzentrum der Finanzverwaltung und Justiz Rotenburg a. d. Fulda	Josef-Durstewitz-Str. 2 - 6	36199 Rotenburg an der Fulda
Berufsakademie Rhein-Main Rödermark	Am Schwimmbad 3	63322 Rödermark
Brüder-Grimm-Berufsakademie GmbH Hanau	Hessen-Homburg-Platz 7	63452 Hanau
Europäische Studienakademie Kälte-Klima-Lüftung ESaK Maintal	Senefelderstraße 3	63477 Maintal
Hessische Berufsakademie BA		

gemeinnützige Gesellschaft mbH Frankfurt am Main	Grüneburgweg 102	60323 Frankfurt am Main
Internationale Berufsakademie der F+U		
Unternehmensgruppe gGmbH Darmstadt	Rheinstraße 91	64295 Darmstadt
Private Berufsakademie Fulda		
University of Cooperative Education gGmbH	Rabanusstr. 40-42	36037 Fulda
Hochschule für Musik		
und Darstellende Kunst Frankfurt am Main	Eschersheimer Landstraße 29	60322 Frankfurt am Main
Staatliche Hochschule		
für Bildende Künste Städelschule Frankfurt	Dürerstraße 10	60596 Frankfurt am Main
Hochschule für Gestaltung Offenbach am Main	Schlossstraße 31	63065 Offenbach am Main
Evangelische Hochschule Tabor Marburg	Dürerstr. 43	35039 Marburg
Freie Theologische Hochschule Gießen	Rathenaustr. 5-7	35394 Gießen
Lutherische Theologische Hochschule Oberursel	Altkönigstraße 150	61440 Oberursel
Philosophisch-		
Theologische Hochschule Sankt Georgen Frankfurt	Offenbacher Landstr. 224	60599 Frankfurt
Theologische Fakultät Fulda	Eduard-Schick-Platz 2	36037 Fulda
Theologische Hochschule		
Ewersbach Dietzhölztal Kronberg-Forum	Jahnstraße 49-53	35716 Dietzhölztal

GASTSTÄTTE

MINOA

IM SPORTHAUS NEUBIBERG

Zwinger Str. 28
85579 Neubiberg

Tel.: 089 / 60 666 652

Fax: 089 / 60 667 595

Kretische & Mittelmeesspezialitäten
Preiswerte Mittagmenüs
Tageskarte seasonsbedingt
Großer sonniger Biergarten
Nebenraum bis 60 Personen
4 Bundeskegelbahnen
Partyservice

Täglich geöffnet 15.00 bis 24.00 Uhr,
Samstag, Sonntag, feiertags 11.00 bis 24.00 Uhr

FACHHOCHSCHULEN IN MECKLENBURG-VORPOMMERN

Baltic College – FHM Schwerin	August-Bebel-Str. 12	19055 Schwerin
Fachhochschule Stralsund	Zur Schwedenschanze 15	18435 Stralsund
Hochschule der Bundesagentur für Arbeit (HdBA) - Campus Schwerin	Wismarsche Str. 405	19055 Schwerin
Hochschule Neubrandenburg	Brodaer Straße 2	17033 Neubrandenburg
Hochschule Wismar	Philipp-Müller-Straße 14	23966 Wismar
hmt - Hochschule für Musik und Theater Rostock	Beim St.-Katharinenstift 8	18055 Rostock

FACHHOCHSCHULEN IN NIEDERSACHSEN

hochschule21 gemeinnützige GmbH	Harburger Str. 6	21614 Buxtehude
Hochschule Emden/Leer	Constantiaplatz 4	26723 Emden
PFH – Private Hochschule Göttingen	Weender Landstraße 3-7	37073 Göttingen
Hochschule Weserbergland	Am Stockhof 2	31785 Hameln
Medizinische Hochschule Hannover (MHH)	Carl-Neuberg-Str. 1	30625 Hannover
Stiftung Tierärztliche Hochschule Hannover	Bünteweg 2	30559 Hannover
Hochschule Hannover	Expo Plaza 4	30539 Hannover
Kommunale Hochschule für Verwaltung in Niedersachsen	Wielandstr. 8	30169 Hannover
GISMA Business School	Goethestraße 18	30169 Hannover
Bildungszentrum für informationsverarbeitende Berufe gGmbH	Fürstenallee 3 - 5	33102 Paderborn
Leibniz-Fachhochschule	Expo Plaza 11	30539 Hannover
Hochschule für angewandte Wissenschaft und Kunst - Hildesheim/Holzwinden/Göttingen-Hohnsen 4		31134 Hildesheim
Norddeutsche Hochschule für Rechtspflege (HR Nord)	Godehardsplatz 6	31134 Hildesheim
Polizeiakademie Niedersachsen	Bürgermeister-Stahn-Wall 9	31582 Nienburg / Weser
Hochschule Osnabrück	Albrechtstr. 30	49076 Osnabrück
Steuerakademie Niedersachsen	Bahnhofstr. 5	31707 Bad Eilsen
Private Fachhochschule und Berufsakademie für Wirtschaft und Technik gGmbH	Rombergstraße 40	49377 Vechta
Jade Hochschule -Wilhelmshaven/Oldenburg/Elsfleth-	Friedrich-Paffrath-Str. 101	26389 Wilhelmshaven
Ostfalia Hochschule für angewandte Wissenschaften - Hochschule Braunschweig/Wolfenbüttel-	Salzdahlumer Straße 46/48	38302 Wolfenbüttel
Hochschule für Bildende Künste Braunschweig (HBK)	Johannes-Selenka-Platz 1	38118 Braunschweig
Hochschule für Künste im Sozialen Ottersberg	Am Wiestbruch 68	28870 Ottersberg
Hochschule für Musik - Theater und Medien Hannover	Emmichplatz 1	30175 Hannover
Fachhochschule für Interkulturelle Theologie Hermannsburg	Missionsstr. 3-5	29320 Hermannsburg

FACHHOCHSCHULEN IN NORDRHEIN-WESTFALEN

FH Aachen	Kalverbenden 6	52066 Aachen
Alanus Hochschule	Villestraße 3	53347 Alfter bei Bonn
Internationale Hochschule Bad Honnef	Mülheimer Straße 38	53604 Bad Honnef
Fachhochschule Bielefeld	Kurt-Schumacher-Straße 6	33615 Bielefeld
Fachhochschule der Diakonie	Grete-Reich-Weg 9	33617 Bielefeld
Fachhochschule des Mittelstands (FHM)	Ravensberger Straße 10 G	33602 Bielefeld
EBZ Business School	Springorumallee 20	44795 Bochum

Evangelische Fachhochschule Rheinland-Westfalen-Lippe	Immanuel-Kant-Straße 18-20	44803 Bochum
Hochschule Bochum	Lennerhofstr. 140	44801 Bochum
EBZ Business School	Springorumallee 20	44795 Bochum
Hochschule für Gesundheit	Universitätsstraße 105	44789 Bochum
Technische Fachhochschule		

Georg Agricola für Rohstoff Energie und Umwelt zu Bochum	Herner Straße 45	44782 Bochum
Hochschule der Sparkassen-Finanzgruppe Bonn	Simrockstraße 4	53113 Bonn
Europäische Fachhochschule Rhein/Erft	Kaiserstraße 6	50321 Brühl
Hochschule für Musik	Neustadt 22	32756 Detmold
Fachhochschule Dortmund	Sonnenstraße 96	44139 Dortmund
International School of Management (ISM)	Technologiepark - Otto-Hahn-Straße 19	44227 Dortmund
EBC Hochschule Düsseldorf	Leopoldstraße 2	40211 Düsseldorf
Fachhochschule Düsseldorf	Universitätsstraße Gebäude 23 31/32	40225 Düsseldorf
Fliedner Fachhochschule Düsseldorf	Alte Landstraße 179	40489 Düsseldorf
Kunstakademie Düsseldorf	Eiskellerstraße 1	40213 Düsseldorf
Robert Schumann Hochschule Düsseldorf	Fischerstraße 110	40476 Düsseldorf
FOM Hochschule für Ökonomie & Management	Leimkugelstraße 6	45141 Essen
Westfälische Hochschule	Neidenburger Straße 43	45897 Gelsenkirchen
FernUniversität in Hagen	Feithstraße 152	58097 Hagen
Hochschule Hamm-Lippstadt	Marker Allee 76-78	59063 Hamm
SRH Hochschule für Logistik und Wirtschaft	Platz der Deutschen Einheit 1	59065 Hamm
Hochschule für Kirchenmusik der Evangelischen Kirche von Westfalen	Parkstraße 6	32049 Herford
BiTS Business and Information Technology School	Reiterweg 26b	58636 Iserlohn
Fachhochschule Südwestfalen	Haldener Straße 182	58095 Hagen
Hochschule Rhein-Waal	Marie-Curie-Str. 1	47533 Kleve
Cologne Business School (CBS)	Hardefuststr. 1	50677 Köln
Deutsche Sporthochschule Köln	Am Sportpark Müngersdorf 6	50933 Köln
Fachhochschule Köln	Gustav-Heinemann-Ufer 54	50968 Köln
Hochschule für Musik und Tanz Köln	Unter Krahenbäumen 87	50668 Köln
Katholische Hochschule Nordrhein-Westfalen	Wörthstraße 10	50668 Köln
Kunsthochschule für Medien Köln	Peter-Welter-Platz 2	50676 Köln
Rheinische Fachhochschule Köln	Schaevenstr. 1a-b	50676 Köln
Hochschule Niederrhein	Reinarzstraße 49	47805 Krefeld
Hochschule Ostwestfalen-Lippe	Liebigstraße 87	32657 Lemgo
Hochschule Ruhr West	Mellinghofer Straße 55 - Gebäude 35	45473 Mülheim an der Ruhr
Fachhochschule Münster	Hüfferstraße 27	48149 Münster
Kunstakademie Münster	Leonardo-Campus 2	48149 Münster
Philosophisch-Theologische Hochschule Münster	Hohenzollernring 60	48145 Münster
Hochschule Neuss für Internationale Wirtschaft	Markt 11-15	41460 Neuss
Fachhochschule der Wirtschaft Nordrhein-Westfalen	Fürstenallee 3-5	33102 Paderborn
Theologische Fakultät Paderborn	Kamp 6	33098 Paderborn
Hochschule Bonn-Rhein-Sieg	Grantham-Allee 20	53757 Sankt Augustin
Fachhochschule für öffentliche Verwaltung Nordrhein-Westfalen	Haidekamp 73	45886 Gelsenkirchen
Fachhochschule Gelsenkirchen	Neidenburger Straße 43	45897 Gelsenkirchen
Fachhochschule für Rechtspflege Nordrhein-Westfalen	Schleidtalstr. 3	53902 Bad Münstereifel
IfS Internationale Filmschule Köln	Werderstr. 1	50672 Köln

FACHHOCHSCHULEN IN RHEINLAND-PFALZ

Fachhochschule Bingen	Berlinstraße 109	55411 Bingen am Rhein
Hochschule der Deutschen Bundesbank	Schloss	57627 Hachenburg
Fachhochschule für öffentliche Verwaltung	St. Veit-Straße 26-28	56727 Mayen
Fachhochschule Kaiserslautern	Morlauterer Straße 31	67657 Kaiserslautern
Hochschule Koblenz	Konrad-Zuse-Straße 1	56075 Koblenz

Hochschule Ludwigshafen am Rhein	Ernst-Boehe-Str. 4	67059 Ludwigshafen am Rhein
Fachhochschule Mainz	Lucy-Hillebrand-Straße 2	55128 Mainz
Hochschule Trier	Schneidershof	54208 Trier
Fachhochschule Worms	Erenburgerstraße 19	67549 Worms
Hochschule für Musik Mainz	Jakob-Welder-Weg 28	55128 Mainz
Katholische Hochschule Mainz	Saarstraße 3	55122 Mainz
Fachhochschule Trier - Umwelt-Campus Birkenfeld	Campusallee - Gebäude 9914	55761 Birkenfeld
Theologische Fakultät Trier	Universitätsring 19	54296 Trier

FACHHOCHSCHULEN IN SAARLAND

Hochschule für Technik und Wirtschaft des Saarlandes	Goebenstraße 40	66117 Saarbrücke
Hochschule der Bildenden Künste Saar	Keplerstraße 3-5	66117 Saarbrücken
Hochschule für Musik Saar (HFM)	Bismarckstraße 1	66111 Saarbrücken
Deutsche Hochschule für Prävention und Gesundheitsmanagement	Hermann Neuberger Sportschule 3	66123 Saarbrücke

FACHHOCHSCHULEN IN SACHSEN

Evangelische Hochschule Dresden	Dürerstraße 25	01307 Dresden
Fachhochschule der Sächsischen Verwaltung	Herbert-Böhme Straße 11	01662 Meißen
Private Fernfachhochschule Sachsen	Rathausstr. 7	09111 Chemnitz
Deutsche Telekom - Hochschule für Telekommunikation Leipzig	Gustav-Freytag-Str. 43-45	04277 Leipzig
Hochschule für Technik und Wirtschaft Dresden	Friedrich-List-Platz 1	01069 Dresden
HTWK - Hochschule für Technik Wirtschaft und Kultur Leipzig	Karl-Liebknecht-Str. 132	04277 Leipzig
Hochschule Mittweida	Technikumplatz 17	09648 Mittweida
Hochschule Zittau/Görlitz	Theodor- Körner- Allee 16	02763 Zittau
Westfälische Hochschule Zwickau	Dr.-Friedrichs-Ring 2A	08056 Zwickau
Fachhochschule Dresden	Lingnerallee 3	01069 Dresden
DPFA Hochschule Sachsen	Reichenbacher Straße 158	08056 Zwickau
Evangelische Hochschule Moritzburg	Schlossallee 4	01468 Moritzburg
Hochschule für Musik und Theater „Felix Mendelssohn Bartholdy“ Leipzig	Grassistraße 8	04107 Leipzig
Hochschule für Grafik und Buchkunst Leipzig	Wächterstr. 11	04107 Leipzig
HHL Leipzig	Jahnallee 59	04109 Leipzig
AKAD Hochschule Leipzig	Gutenbergplatz 1 E	04103 Leipzig
Palucca Hochschule für Tanz Dresden	Basteiplatz 4	01277 Dresden
DIU - Dresden International University	Freiberger Str. 37	01067 Dresden
Hochschule für Bildende Künste Dresden	Güntzstraße 34	01307 Dresden
Hochschule für Kirchenmusik Dresden	Käthe-Kollwitz-Ufer 97	01309 Dresden
Hochschule für Musik Carl Maria von Weber Dresden	Wettiner Platz 13	01067 Dresden

FACHHOCHSCHULEN IN SACHSEN-ANHALT

Hochschule Anhalt	Bernburger Str. 55	06366 Köthen
Hochschule Harz	Friedrichstr. 57-59	38855 Wernigerode
Hochschule Magdeburg-Stendal	Breitscheidstr. 2	39114 Magdeburg
Hochschule Merseburg	Geusaer Straße	06217 Merseburg
Theologische Hochschule Friedensau	An der Ihle 19	39291 Möckern-Friedensau
Burg Giebichenstein Kunsthochschule Halle	Neuwerk 7	06108 Halle (Saale)
Evangelische Hochschule für Kirchenmusik	Kleine Ulrichstraße 35	06108 Halle
Fachhochschule Polizei Sachsen-Anhalt	Schmidtmanstraße 86	06449 Aschersleben

FACHHOCHSCHULEN IN SCHLESWIG-HOLSTEIN

Fachhochschule des Bundes für öffentliche Verwaltung - Fachbereich Bundespolizei	Ratzeburger Landstraße 4	23562 Lübeck
FHVD - Fachhochschule für Verwaltung und Dienstleistung in Schleswig-Holstein	Rehmkamp 10	24161 Altenholz
Fachhochschule Flensburg	Kanzleistraße 91-93	24943 Flensburg
Fachhochschule Kiel	Sokratesplatz 1	24149 Kiel
Fachhochschule Lübeck	Mönkhofer Weg 239	23562 Lübeck
Fachhochschule Wedel	Feldstraße 143	22880 Wedel
AKAD Hochschule	Am Rathaus 10	25421 Pinneberg
Fachhochschule Kiel	Sokratesplatz 1	24149 Kiel
Fachhochschule Westküste (FHW)	Fritz-Thiedemann-Ring 20	25746 Heide
NORDAKADEMIE Hochschule der Wirtschaft	Köllner Chaussee 11	25337 Elmshorn
Musikhochschule Lübeck	Große Petersgrube 21	23552 Lübeck
Muthesius Kunsthochschule	Legienstr. 35	24103 Kiel

FACHHOCHSCHULEN IN THÜRINGEN

Fachhochschule Erfurt	Altonaer Straße 25	99085 Erfurt
Ernst-Abbe-Fachhochschule Jena	Carl - Zeiss - Promenade 2	07745 Jena
Fachhochschule Nordhausen	Weinberghof 4	99734 Nordhausen
Fachhochschule Schmalkalden	Blechhammer	98574 Schmalkalden
Thüringer Fachhochschule für öffentliche Verwaltung	Bahnhofstraße 12	99867 Gotha
Fachhochschule Kunst Arnstadt (FH Kunst)	Lindenallee 10	99310 Arnstadt
Adam-Ries-Fachhochschule	Juri-Gagarin-Ring 152	99084 Erfurt
SRH Fachhochschule für Gesundheit Gera	Hermann-Drechsler-Str. 2	07548 Gera
Hochschule für Musik Franz Liszt Weimar	Platz der Demokratie 2/3	99423 Weimar

KUNSTHOCHSCHULEN IN BAYERN

Akademie der Bildenden Künste München	Akademiestrasse 2-4	80799 München
Akademie der Bildenden Künste Nürnberg	Bingstraße 60	90480 Nürnberg

KUNSTHOCHSCHULEN IN BADEN WÜRTTEMBERG

Hochschule für Kunst - Design und Populäre Musik Freiburg	Haslacher Straße 15	79115 Freiburg im Breisgau
Staatliche Akademie der Bildenden Künste Karlsruhe	Reinhold-Frank-Str. 67	76133 Karlsruhe
Hochschule für Musik und Darstellende Kunst Mannheim	N 7/18	68161 Mannheim
Hochschule für Kunsttherapie Nürtingen	Sigmaringer Str. 15/2	72622 Nürtingen
Staatliche Hochschule für Musik und Darstellende Kunst Stuttgart	Urbanstraße 25	70182 Stuttgart
Staatliche Akademie der Bildenden Künste Stuttgart	Am Weißenhof 1	70191 Stuttgart

KUNSTHOCHSCHULEN IN BERLIN

hdpk Hochschule der populären Künste	Otto-Suhr-Allee 24	10585 Berlin
Hochschule für Schauspielkunst „Ernst Busch“	Schnellerstr. 104	12439 Berlin
Weißensee Kunsthochschule Berlin	Bühningstraße 20	13086 Berlin
Berliner Technische Kunsthochschule BTK - Hochschule für Gestaltung	Bernburger Str. 24-25	10963 Berlin
Universität der Künste Berlin	Einsteinufer 43-53	10587 Berlin

KUNSTHOCHSCHULEN IN BREMEN

Hochschule für Künste	Am Speicher XI 8	28217 Bremen
-----------------------	------------------	--------------

KUNSTHOCHSCHULEN IN HAMBURG

Hochschule für bildende Künste (HFBK) Lerchenfeld 2 22081 Hamburg

KUNSTHOCHSCHULEN IN HESSEN

Hochschule für Musik und Darstellende Kunst Frankfurt am Main Eschersheimer Landstraße 29-39 60322 Frankfurt am Main
 Staatliche Hochschule für Bildende Künste Städelshule Frankfurt Dürerstraße 10 60596 Frankfurt am Main

KUNSTHOCHSCHULEN IN NIERDSACHSEN

Hochschule für Bildende Künste Braunschweig (HBK) Johannes-Selenka-Platz 1 38118
 Hochschule für Künste im Sozialen Ottersberg Am Wiestebruch 68 28870

KUNSTHOCHSCHULEN IN NORDRHEIN-WESTFALEN

Kunstakademie Düsseldorf Eiskellerstraße 1 40213 Düsseldorf
 Kunsthochschule für Medien Köln Peter-Welter-Platz 2 50676 Köln
 Kunstakademie Münster Leonardo-Campus 2 48149 Münster
 Hochschule der bildenden Künste (HBK) Essen Prinz-Friedrich-Straße 28A 45257

KUNSTHOCHSCHULEN IN SAARLAND

Hochschule der Bildenden Künste Saar Keplerstraße 3-5 66117 Saarbrücken

KUNSTHOCHSCHULEN IN SACHSEN

Hochschule für Grafik und Buchkunst Leipzig Wächterstr. 11 04107 Leipzig
 Hochschule für Bildende Künste Dresden Güntzstraße 34 01307 Dresden

KUNSTHOCHSCHULEN IN SACHSEN-ANHALT

Burg Giebichenstein Kunsthochschule Halle Neuwerk 7 06108 Halle (Saale)

KUNSTHOCHSCHULEN IN SCHLESWIG-HOLSTEIN

Muthesius Kunsthochschule Legienstr. 35 24103 Kiel

KUNSTHOCHSCHULEN IN THÜRINGEN

Fachhochschule Kunst Arnstadt (FH Kunst) Lindenallee 10 99310 Arnstadt

MUSIKHOCHSCHULEN IN BAYERN

Hochschule und Institut für evangelische Kirchenmusik Bayreuth 95444 Bayreuth Wilhelminenstr. 9

Hochschule für Musik und Theater München Arcisstraße 12 80333 München
 Hochschule für Musik Nürnberg Veilhofstraße 34 90489 Nürnberg

MUSIKHOCHSCHULEN IN BADEN WÜRTTEMBERG

Hochschule für Musik Freiburg im Breisgau Schwarzwaldstraße 141 79102 Freiburg im Breisgau

Hochschule für Kunst - Design und Populäre Musik Freiburg Haslacher Straße 15 79115 Freiburg im Breisgau

Hochschule für Kirchenmusik der Evangelischen Landeskirche in Baden Hildastr. 8 69115 Heidelberg
 Hochschule für Musik Karlsruhe Am Schloss Gottesau 7 76131 Karlsruhe

Hochschule für Musik und Darstellende Kunst Mannheim N 7/18 68161 Mannheim

Hochschule für Kirchenmusik der Diözese Rottenburg-Stuttgart St.-Meinrad-Weg 6 72108 Rottenburg

Staatliche Hochschule für Musik und Darstellende Kunst Stuttgart Urbanstraße 25 70182 Stuttgart
 Staatliche Hochschule für Musik Trossingen Schultheiß-Koch-Platz 3 78647 Trossingen

Hochschule für Kirchenmusik der Evangelischen Landeskirche in Württemberg Gartenstrasse 12 72074 Tübingen

MUSIKHOCHSCHULEN IN BERLIN

Hochschule für Musik „Hanns Eisler“ Berlin	Charlottenstraße 55	10117 Berlin
--	---------------------	--------------

MUSIKHOCHSCHULEN IN HAMBURG

Hochschule für Musik und Theater Hamburg	Harvestehuder Weg 12	20148 Hamburg
--	----------------------	---------------

MUSIKHOCHSCHULEN IN HESSEN

Hochschule für Musik und Darstellende Kunst Frankfurt am Main	Eschersheimer Landstraße 29-39	60322
--	--------------------------------	-------

MUSIKHOCHSCHULEN IN MECKLENBURG-VORPOMMERN

hmt - Hochschule für Musik und Theater Rostock	Beim St.-Katharinenstift 8	18055 Rostock
--	----------------------------	---------------

MUSIKHOCHSCHULEN IN NIEDERSACHSEN

Hochschule für Musik	Theater und Medien Hannover	Emmichplatz 1
----------------------	-----------------------------	---------------

MUSIKHOCHSCHULEN IN NORDRHEIN-WESTFALEN

Hochschule für Musik	Neustadt 22	32756 Detmold
Hochschule für Kirchenmusik der Evangelischen Kirche von Westfalen	Herford	Parkstraße 6 32049
Hochschule für Musik und Tanz Köln	Unter Krahenbäumen 87	50668 Köln

MUSIKHOCHSCHULEN IN RHEINLAND-PFALZ

Hochschule für Musik Mainz	Jakob-Welder-Weg 28	55128 Mainz
MUSIKHOCHSCHULEN IN SAARLAND		
Hochschule für Musik Saar (HFM)	Bismarckstraße 1	66111 Saarbrücken
www.hfm.saarland.de		

MUSIKHOCHSCHULEN IN SACHSEN

Hochschule für Musik und Theater „Felix Mendelssohn Bartholdy“ Leipzig	Grassistraße 8	04107 Leipzig
www.hmt-leipzig.de		
Hochschule für Kirchenmusik Dresden	Käthe-Kollwitz-Ufer 97	01309 Dresden
www.kirchenmusik-dresden.de		
Hochschule für Musik Carl Maria von Weber Dresden	Wettiner Platz 13	01067 Dresden
www.hfmdd.de		

MUSIKHOCHSCHULEN IN SACHSEN-ANHALT

Evangelische Hochschule für Kirchenmusik	Kleine Ulrichstraße 35	06108 Halle
--	------------------------	-------------

MUSIKHOCHSCHULEN IN SCHLESWIG-HOLSTEIN

Muthesius Kunsthochschule	Legienstr. 35	24103 Kiel www.
muthesius-kunsthochschule.de/de		

MUSIKHOCHSCHULEN IN THÜRINGEN

Hochschule für Musik Franz Liszt Weimar	Platz der Demokratie 2/3	99423 Weimar
Kirchliche Hochschulen		
Philosophisch-Theologische Hochschule SVD St. Augustin	Arnold-Janssen-Str. 30	53757 Sankt Augustin
Kirchliche Hochschule Wuppertal/Bethel	Missionsstraße 9a/b	42285 Wuppertal

Λέξημα

www.praxislexima.com

“
πρώιμη παρέμβαση
Θεραπεία
αποκατάσταση
”

Λογοθεραπεία

- Διαταραχών λόγου και ομιλίας
- Διαταραχών ροής της ομιλίας (τραυλισμός, ταχυλαλία)
- Διαταραχών κατάποσης

στα ελληνικά και γερμανικά !

Υπεύθυνη Κέντρου: **Σιώχου Ιωάννα**
Λογοθεραπεύτρια - Ειδική Παιδαγωγός

graphicdesign:christosiochos@gmail.com

☎ 089-34077324/5

**BUSINESS
SOLUTIONS**

**Business
Plus Account**

Ihr zuverlässiger Geschäftspartner in Deutschland!

Business Plus Account ist das passende Konto für international agierende Unternehmen, die Beziehungen in Deutschland unterhalten.

Die Vorteile sind u.a.:

- transparent und unkompliziert: Kontoeröffnung und -verwaltung
- wettbewerbsfähige Gebühren im internationalen Zahlungsverkehr
- Unterstützung bei der Einholung von Informationen zu potenziellen Geschäftspartnern in Deutschland
- Online-Banking

**Piraeus Bank S.A., Baseler Straße 46, D-60329 Frankfurt am Main
T. +49 (0) 69 2400110, www.piraeusbank.de**

PIRAEUS BANK

